

TURBOMECANICA

TURBOMECANICA
QUALITY. CAPABILITY. FLEXIBILITY

SITUAȚII FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2023

ÎNTOCMITE ÎN CONFORMITATE CU
ORDINUL MINISTERULUI FINANȚELOR PUBLICE 2844/2016,
PENTRU APROBAREA REGLEMENTARILOR CONTABILE CONFORME CU
STANDARDELE INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARA,
cu modificările și clarificările ulterioare

CUPRINS

SITUAȚIA REZULTATULUI GLOBAL PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2023	4
SITUAȚIA POZITIE FINANCIARE LA 31 DECEMBRIE 2023.....	5
SITUAȚIA FLUXURILOR DE NUMERAR PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2023	6
SITUAȚIA MODIFICĂRILOR CAPITALURILOR PROPRII PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2023.....	7
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2023	8
DECLARAȚIA CONDUCERII.....	55

SITUAȚIA REZULTATULUI GLOBAL PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2023

	Nota	31 decembrie 2023	31 decembrie 2022
		RON	RON
Venituri din contracte cu clientii	4	131.363.429	139.161.607
Variația stocurilor de produse finite și în curs de execuție		5.989.633	(1.397.289)
Materii prime, materiale si utilitati	5	(49.106.751)	(48.016.004)
Beneficiile si salariile angajatilor	6	(55.661.491)	(52.614.460)*
Cheltuieli cu amortizarea activelor	11, 12	(7.742.702)	(11.154.177)
Alte cheltuieli operationale	7	(11.453.507)	(10.744.195)
Alte venituri operationale	7	1.149.640	2.144.011
Cheltuieli financiare	8	(2.619.428)	(3.000.113)
Venituri financiare	8	1.518.037	824.690
Alte castiguri si pierderi, net	9	590.540	(1.764.988)*
Profit inainte de impozitare		14.027.400	13.439.082
Impozitul pe profit	10	(2.880.739)	(1.249.939)
Profitul anului		11.146.661	12.189.143
Alte venituri globale, nete de impozit:			
<i>Elemente care vor fi reclasificate în contul de profit și pierdere</i>		-	-
<i>Elemente care nu vor fi reclasificate în contul de profit și pierdere:</i>			
Reevaluarea imobilizarilor corporale, net de impozit	20	20.602.623	-
Castig actuarial aferent planului de beneficii determinate, net de impozit	22	18.089	67.444
Alte venituri globale totale		20.620.711	67.444
Total venituri globale		31.767.372	12.256.587
Rezultat pe actiune:	27		
(RON / actiune)		0,0302	0,0330**

* Cifrele comparative pentru exercitiul financiar incheiat la 31 decembrie 2022 au fost reclasificate in conformitate cu prezentarea adoptata în 2023 - variatia provizioanelor pentru beneficiile angajatilor in suma de 128.139 RON, inclusa in 2022 pe linia „Alte castiguri si pierderi, net” este acum prezentata pe linia „Beneficiile si salariile angajatilor”.

**Rezultatul pe actiune pentru exercitiul financiar incheiat la 31 decembrie 2022 a fost ajustat corespunzator calculatiei prezentate in Nota 27

Notele atasate fac parte integranta din aceste situatii financiare.

Situațiile financiare au fost aprobate de către Consiliul de Administratie și au fost autorizate pentru a fi emise la 27 martie 2024.

_____
CLAUDIA ANGHEL,

Director Economic-Comercial

_____
RADU VIEHMANN,

Director General

SITUAȚIA POZITIE FINANCIARE LA 31 DECEMBRIE 2023

	Nota	31 decembrie 2023	31 decembrie 2022
		RON	RON
ACTIVE			
Active pe termen lung:			
Imobilizari corporale	11	99.147.483	61.375.822
Imobilizari necorporale	12	774.330	435.158
Alte active		6.000	6.000
Total active pe termen lung		99.927.813	61.816.980
Active circulante:			
Stocuri	13	80.750.305	55.658.919
Creante comerciale	15	29.982.186	28.706.415
Active contractuale	14	11.697.107	12.219.893
Alte creante	16	1.491.807	1.534.620
Alte active curente	17	3.313.564	3.563.416
Alte active financiare	18	-	5.880.000
Depozite la termen	18	18.000.000	-
Numerar si echivalente de numerar	18	782.914	12.043.696
Total active circulante		146.017.884	119.606.959
Total active		245.945.698	181.423.939
CAPITALURI PROPRII SI DATORII			
Capital si reserve:			
Capital emis	19	36.944.248	36.944.248
Rezerve	20	88.601.997	68.451.765
Rezultat reportat		21.071.817	17.954.675
Pierderi din cedarea cu titlu gratuit a instrumentelor de capitaluri proprii		(599.408)	(599.408)
Total capitaluri proprii		146.018.653	122.751.280
Datorii pe termen lung:			
Imprumuturi si datorii de leasing	21	10.140.582	1.857.927
Datorii cu impozitul amanat	10	5.815.079	2.050.962
Provizioane	22	799.099	813.667
Alte datorii financiare	21	4.656.223	4.627.544
Total datorii pe termen lung		21.410.983	9.350.100
Datorii curente:			
Datorii comerciale	23	9.106.997	6.743.521
Datorii contractuale	14	32.695.740	-
Imprumuturi si datorii de leasing	21	20.766.700	27.117.137
Impozit profit curent		1.873.718	2.219.617
Provizioane	22	3.807.170	4.295.456
Alte datorii curente	24	10.265.737	8.946.828
Total datorii curente		78.516.063	49.322.559
Total datorii		99.927.045	58.672.659
Total capitaluri proprii si datorii		245.945.698	181.423.939

Notele atasate fac parte integranta din aceste situatii financiare.

Situațiile financiare au fost aprobate de către Consiliul de Administratie și au fost autorizate pentru a fi emise la 27 martie 2024.

CLAUDIA ANGHEL,
Director Economic-Comercial

RADU VIEHMANN,
Director General

**SITUAȚIA FLUXURILOR DE NUMERAR PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR
INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2023**

		31 decembrie 2023	31 decembrie 2022
		RON	RON
Fluxuri de numerar din activități operaționale:			
Profitul net al anului		11.146.661	12.189.143
<i>Ajustari pentru:</i>			
Impozit pe profit	10	2.880.739	1.249.939
Cheltuieli cu amortizarea activelor	11, 12	7.742.701	11.154.177
Impact in reevaluare in contul de profit si pierere, net	9, 11	(868.811)	-
Constituire /(Reversare) Provizion pentru creante	15	(140.162)	(28.281)
Constituire /(Reversare) Provizion pentru stocuri si contracte oneroase	13	806.664	806.336
Miscari in alte provizioane	22	(285.253)	(1.095.386)
Pierdere neta din cedarea imobilizarilor corporale	11, 12	11.469	96.507
Cheltuieli financiare	8	2.619.428	3.000.113
Venituri financiare	8	(1.518.037)	(824.690)
Venituri din anulare dividende prescrise	26	-	(1.058.809)
Castiguri/Pierdere nete(a) din diferente de curs		(25.325)	87.051
Mișcări în capitalul circulant:		22.370.074	25.576.100
(Creștere) creanțe comerciale și alte creanțe		(883.894)	(11.054.156)
(Creștere) / descreștere în active contractuale		522.786	(267.115)
Creștere/ (decreștere) in datorii contractuale		32.695.740	
(Creștere) / descreștere stocuri		(26.094.116)	2.876.668
Creștere/(descreștere) datorii comerciale și alte datorii		2.705.171	662.976
Numerar generat din/ (utilizat in) din activități operaționale		31.315.761	17.794.473
Impozit pe profit platit		(3.390.275)	(2.909.086)
Dobanzi primite		1.558.987	824.690
Dobanzi platite	26	(2.215.066)	(2.479.307)
Numerar net generat din activități operaționale		27.269.407	13.230.770
Fluxuri de numerar din activități de investiții			
Plăți aferente imobilizărilor corporale, inclusiv avansuri pentru imobilizari corporale		(13.278.476)	(6.951.749)
Plăți aferente imobilizărilor necorporale		(1.073.040)	(995.847)
Plati pentru achizitia activelor financiare		-	(5.880.000)
Incasari din lichidarea activelor financiare		5.880.000	-
Variatie depozite la termen		(18.000.000)	-
Încasări din vanzarea imobilizari		-	54.483
Numerar net generat din/(utilizat) în activități de investiții		(26.471.516)	(13.773.113)
Fluxuri de numerar din activități de finanțare:			
Miscarea neta a creditelor bancare	26	(7.152.794)	(704.507)
Plati aferente obligatiilor din leasing	26	(2.095.854)	(1.004.707)
Incasari de la alte institutii financiare	26	5.117.124	4.627.544
Dividende platite	26	(7.927.149)	(9.293.651)
Numerar net generat din activități de finanțare		(12.058.673)	(6.375.321)
Creștere/(Descreștere) neta a numerarului si a echivalentelor de numerar		(11.260.782)	(6.917.664)
Numerar si echivalente de numerar la inceputul anului financiar	18	12.043.696	18.961.360
Numerar si echivalente de numerar la sfarsitul anului	18	782.914	12.043.696

Notele atasate fac parte integranta din aceste situatii financiare.

Situațiile financiare au fost aprobate de către Consiliul de Administratie și au fost autorizate pentru a fi emise la 27 martie 2024.

CLAUDIA ANGHEL,
Director Economic-Comercial

RADU VIEHMANN,
Director General

**SITUAȚIA MODIFICĂRILOR CAPITALURILOR PROPRII PENTRU
EXERCITIUL FINANCIAR ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2023**

(toate sumele sunt exprimate in RON)

	Capital social	Rezerve	Rezerve din reevaluare	Rezultat reportat	Pierderi din cedarea cu titlu gratuit a instrumentelor de capitaluri proprii*	Total
Sold la 1 ianuarie 2023	36.944.248	21.483.811	46.967.954	17.954.675	(599.408)	122.751.280
Profitul anului	-	-	-	11.146.661	-	11.146.661
Alte venituri globale:						
Castig actuarial aferent planului de beneficii determinate, net de impozit amanat (Nota 22)	-	-	-	18.089	-	18.089
Reevaluarea imobilizărilor corporale, net de impozit (Nota 20)	-	-	20.602.623	-	-	20.602.623
Alte elemente ale rezultatului global	-	-	20.602.623	18.089	-	20.620.711
Total venituri globale	-	-	20.602.623	11.164.750	-	31.767.372
Distribuire dividende in cursul anului (Nota 27)	-	-	-	(8.500.000)	-	(8.500.000)
Realizarea rezervelor din reevaluare	-	-	(452.391)	452.391	-	-
Sold la 31 decembrie 2023	36.944.248	21.483.811	67.118.186	21.071.816	(599.408)	146.018.653
					Pierderi din cedarea cu titlu gratuit a instrumentelor de capitaluri proprii*	
	Capital social	Rezerve	Rezerve din reevaluare	Rezultat reportat		Total
Sold la 1 ianuarie 2022	36.944.248	35.263.201	47.190.885	1.800.021	(599.408)	120.598.947
Profitul anului	-	-	-	12.189.143	-	12.189.143
Alte venituri globale:						
Castig actuarial aferent planului de beneficii determinate, net de impozit amanat (Nota 22)	-	-	-	67.444	-	67.444
Total venituri globale	-	-	-	12.256.587	-	12.256.587
Distribuire dividende in cursul anului (Nota 27)	-	-	-	(10.104.254)	-	(10.104.254)
Distribuire alte rezerve catre rezultatul reportat (Nota 20)	-	(13.779.390)	-	13.779.390	-	-
Realizarea rezervelor de reevaluare	-	-	(222.931)	222.931	-	-
Sold la 31 decembrie 2022	36.944.248	21.483.811	46.967.954	17.954.675	(599.408)	122.751.280

* In situatiile financiare pentru exercitiul financiar incheiat la 31 decembrie 2022 Pierderile din cedare cu titlu gratuit a instrumentelor de capitaluri proprii au fost incluse pe coloana „Rezultat reportat” in situatia modificarilor capitalurilor proprii si sunt acum prezentate pe o coloana separata, pentru a îmbunătăți prezentarea

Notele atasate fac parte integranta din aceste situatii financiare.

Situațiile financiare au fost aprobate de către Consiliul de Administratie și au fost autorizate pentru a fi emise la 27 martie 2024.

CLAUDIA ANGHEL,
Director Economic-Comercial

RADU VIEHMANN,
Director General

NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2023

1. INFORMAȚII GENERALE

TURBOMECHANICA S.A. („Turbomecanica” sau „Societatea”) este o societate comercială pe acțiuni, înființată în 1975, cu scopul de a produce motoare, ansamble mecanice și echipamente pentru aeronave. Capitalul societății este privat și acțiunile sunt tranzacționate în cadrul Bursei de Valori București.

La 31 decembrie 2023 principalii acționari sunt:

Viehmann Radu - deține 25.92%

Ciorapciu Dana Maria – deține 15.16%

Statul Român prin Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului - 150 de acțiuni, reprezentând 0,00004%

Alți acționari - dețin 58.92%.

Fazele evoluției Societății au fost următoarele: 1975-1977 – Fabrica de motoare București; 1978-1990 – Întreprinderea Turbomecanica București; din 20.11.1990, prin HG 1213, s-a constituit Societatea Comercială Turbomecanica SA. După 1991, din Turbomecanica SA s-au desprins două societăți comerciale: Aeroteh SA și Micron-Turboteh SA.

Societatea are următoarele fluxuri de venituri:

a. **Întreținerea motoarelor și ansamble mecanice pentru avioane și elicoptere.** Principalele produse întreținute de Societate sunt: motoare Turmo, motoare Viper, modernizare elicoptere Puma, piese schimb pentru motoare Turmo și Viper, piese și motoare pentru Rolls-Royce. Turbomecanica este unicul producător de motoare și furnizor de servicii autorizat MRO cu turbina de gaze și ansamble mecanice pentru aeronave din cadrul industriei românești.

b. **Venituri din fabricația de componente pentru motoare (aviatie civilă/militară)** – entitatea produce sub licențele menționate mai sus componente pentru vânzare sau pentru utilizare în activitatea de întreținere. De asemenea produce în baza documentației tehnice primite de la clienți componente pentru diverse motoare/ansamble mecanice sau pentru domeniul energetic.

c. **Venituri din vânzarea de materiale** – vânzarea de materiale pe care societatea le are pe stoc.

Pentru mai multe detalii privind politicile de recunoaștere a veniturilor, consultați **nota 3**.

Principalii clienți ai Societății sunt pe piața internă – Ministerul Apărării și IAR Barsov, dar societatea are totodată tranzacții și cu clienți aflați în Europa.

Evoluția numărului mediu de angajați a fost după cum urmează:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Număr mediu angajați	466	457

2. APLICAREA STANDARDELOR INTERNAȚIONALE NOI ȘI REVIZUITE DE RAPORTARE FINANCIARĂ

2.1 Modificări ale politicilor contabile și adoptarea IFRS-urilor revizuite/modificate

Politicile contabile adoptate sunt în concordanță cu cele din exercițiul financiar precedent, cu excepția următoarelor amendamente ale standardelor IFRS care au fost adoptate de Societate la 1 ianuarie 2023:

- **IFRS 17 Contracte de asigurare**
- **IAS 1 Prezentarea Situațiilor Financiare și Declarația de Practică privind Raportarea Financiară Internațională 2: Prezentarea politicilor contabile (Amendamente)**
- **IAS 8 Politici contabile, schimbări de estimări contabile și corectarea erorilor: Definiția estimărilor contabile (Amendamente),**
- **IAS 12 Impozit pe profit: Impozitul amânat legat de active și datorii rezultate dintr-o tranzacție unică (Amendamente),**
- **IAS 12 Impozit pe profit: Reforma fiscală internațională - Regulile modelului Pilonul II (Amendamente)**

Noul IFRS adoptat și amendamentele IFRS nu au avut un impact material asupra politicilor contabile ale Societății, cu excepția următoare:

IAS 1 Prezentarea Situațiilor Financiare și Declarația de Practică privind Raportarea Financiară Internațională 2: Prezentarea politicilor contabile (Amendamente)

Amendamentele sunt valabile pentru perioadele anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2023. Amendamentele oferă îndrumări referitoare la aplicarea raționamentelor de materialitate în contextul notelor explicative ale politicilor contabile. În particular, amendamentele aduse IAS 1 înlocuiesc cerința de a prezenta politici contabile 'semnificative' cu o cerință de a prezenta politici contabile 'materiale'. De asemenea, sunt adăugate îndrumări și exemple ilustrative în Declarația de Practică pentru a asista în aplicarea conceptului de materialitate atunci când se fac raționamente despre prezentarea politicilor contabile. Societatea și-a evaluat prezentarea politicilor contabile pentru a asigura conformitatea cu standardul modificat. Amendamentele au avut un impact asupra prezentării politicilor contabile ale Societății, dar nu asupra măsurării, recunoașterii sau prezentării oricărui elemente din situațiile financiare ale Societății.

2. APLICAREA STANDARDELOR INTERNATIONALE NOI SI REVIZUITE DE RAPORTARE FINANCIARĂ (continuare)

2.2 Standarde emise, dar care nu sunt încă în vigoare și nu au fost adoptate anticipat

Standardele/Amendamentele care nu sunt inca in vigoare, dar care au fost adoptate de Uniunea Europeana:

IAS 1 Prezentarea Situatiilor Financiare: Clasificarea Datoriilor ca fiind Curente sau pe Termen Lung (Amendamente).

Amendamentele intra in vigoare pentru perioadele de raportare anuale care incep la sau dupa 1 ianuarie 2024, cu posibilitatea aplicarii anticipate, si trebuie aplicate retrospectiv in conformitate cu IAS 8. Scopul amendamentelor este de a clarifica principiile din IAS 1 privind clasificarea datoriilor ca fiind curente sau pe termen lung. Amendamentele clarifica semnificatia dreptului de a amana achitarea datoriei, cerinta ca acest drept sa existe la sfarsitul perioadei de raportare, faptul ca intentia conducerii nu afecteaza clasificarea ca fiind curente sau pe termen lung, precum si faptul ca optiunea contrapartidei care ar putea duce la decontare prin transferul instrumentelor proprii de capitaluri proprii ale entitatii nu afecteaza clasificarea. De asemenea, amendamentele specifica faptul ca numai clauzele cu care o entitate trebuie sa se conformeze pana sau la data raportarii vor afecta clasificarea unei datorii. Sunt necesare, de asemenea, divulgari suplimentare pentru datoriile pe termen lung rezultate din aranjamentele de imprumut care sunt supuse clauzelor de respectat in termen de doisprezece luni de la sfarsitul perioadei de raportare. Conducerea estimeaza ca aceste amendamente nu vor avea impact asupra situatiilor financiare ale Societatii în perioada inițială de aplicare.

IFRS 16 Leasinguri: Datoria de leasing aferenta operatiunilor de vanzare urmate de leaseback (amendamente).

Amendamentele intra in vigoare pentru perioadele de raportare anuale care incep la sau dupa 1 ianuarie 2024, cu posibilitatea aplicarii anticipate. Amendamentele au ca scop imbunatatirea cerintelor pe care un vanzator-chirias le utilizeaza pentru masurarea obligatiei de leasing rezultate intr-o tranzactie de vanzare si leaseback in cadrul IFRS 16, fara a schimba contabilitatea pentru contractele de leasing care nu au legatura cu tranzactiile de vanzare si leaseback. In special, vanzatorul-chirias determina "platile de leasing" sau "platile de leasing revizuite" intr-un mod astfel incat vanzatorul-chirias sa nu recunoasca nicio suma din castigul sau pierderea care se refera la dreptul de utilizare retinut. Aplicarea acestor cerinte nu impiedica vanzatorul-chirias sa recunoasca, in profit sau pierdere, orice castig sau pierdere legat(a) de incetarea partiala sau completa a unui contract de leasing. Un vanzator-chirias aplica amendamentul retrospectiv in conformitate cu IAS 8 pentru tranzactiile de vanzare si leaseback incheiate dupa data aplicarii initiale, care este inceputul perioadei de raportare anuala in care o entitate a aplicat pentru prima data IFRS 16. Conducerea este în curs de evaluare a efectului pe care aceste amendamente la standardele și interpretările existente îl pot avea asupra situatiilor financiare ale Societatii în perioada inițială de aplicare

Standardele/Amendamentele care nu sunt inca in vigoare si care nu au fost inca adoptate de Uniunea Europeana:

IAS 7 Situatia Fluxurilor de Numerar si IFRS 7 Prezentarea Instrumentelor Financiare - Aranjamentele de Finantare pentru Furnizori (Amendamente)

Amendamentele intra in vigoare pentru perioadele de raportare anuale care incep la sau dupa 1 ianuarie 2024, cu posibilitatea aplicarii anticipate. Amendamentele completeaza cerintele deja prevazute in IFRS si necesita ca o entitate sa prezinte in notele explicative termenii la situatiile financiare conditiile aranjamentelor de finantare pentru furnizori. In plus, entitatile trebuie sa prezinte in notele explicative la inceputul si la sfarsitul perioadei de raportare sumele inregistrate aferente aranjamentelor de finantare pentru furnizori si pozitile in care aceste datorii sunt prezentate, precum si sumele inregistrate ale datoriilor financiare pentru care factorii (finantarorii) au achitat datoriile comerciale corespunzatoare. De asemenea, entitatile trebuie sa prezinte in notele explicative tipul si efectul modificarilor non-cash in sumele inregistrate ale datoriilor financiare aferente aranjamentelor de finantare pentru furnizori, care impiedica comparabilitatea sumelor inregistrate ale datoriilor financiare. In plus, amendamentele cer unei entitati sa prezinte in notele explicative, la inceputul si la sfarsitul perioadei de raportare, termenele de plata pentru datoriile financiare catre factori si pentru datoriile comerciale comparabile care nu fac parte din aceste aranjamente. Amendamentele nu au fost inca adoptate de UE. Conducerea a evaluat ca amendamentul nu va avea un impact asupra situatiilor financiare ale Societatii.

IAS 21 Efectele Variatiilor Cursurilor de Schimb Valutar: Lipsa convertibilitatii (Amendamente).

Amendamentele intra in vigoare pentru perioadele de raportare anuale care incep la sau dupa 1 ianuarie 2025, cu posibilitatea aplicarii anticipate. Amendamentele specifica modul in care o entitate ar trebui sa evalueze daca o moneda este convertibila si cum ar trebui sa determine o rata de schimb la vedere atunci cand convertibilitate lipseste. O moneda este considerata convertibila intr-o alta moneda atunci cand o entitate poate obtine cealalta moneda intr-un interval de timp care permite o intarziere administrativa standard si printr-un mecanism de piata sau de schimb in care o tranzactie de schimb ar crea drepturi si obligatii executorii. Daca o moneda nu este convertibila intr-o alta moneda, o entitate este obligata sa estimeze rata de schimb la vedere la data de masurare. Obiectivul unei entitati in estimarea ratei de schimb la vedere este de a reflecta rata la care ar avea loc o tranzactie de schimb ordonata la data de masurare intre participantii de pe piata in conditiile economice prevalente. Amendamentele mentioneaza ca o entitate poate utiliza o rata de schimb observabila fara ajustare sau o alta tehnica de estimare. Amendamentele nu au fost inca adoptate de UE. Conducerea a evaluat ca amendamentul nu va avea un impact asupra situatiilor financiare ale Societatii.

2. APLICAREA STANDARDELOR INTERNATIONALE NOI SI REVIZUITE DE RAPORTARE FINANCIARĂ (continuare)

2.2 Standarde emise, dar care nu sunt încă în vigoare și nu au fost adoptate anticipat (continuare)

Amendamentul in IFRS 10 Situatii Financiare Consolidate si IAS 28 Investitiile in Entitatile Asociate si in Asocierile in Participatie: Vanzarea sau Contributia Activelor intre un Investitor si Asociat sau Asociere in Participatie.

Amendamentele abordeaza o inconsecventa recunoscuta intre cerintele din IFRS 10 si cele din IAS 28, in ceea ce priveste vanzarea sau contributia activelor intre un investitor si asociat sau asociere in participatie. Principala consecinta a amendamentelor este ca un castig sau o pierdere integrala este recunoscut(a) atunci cand o tranzactie implica o afacere (indiferent daca este inclusa intr-o filiala sau nu). Un castig sau o pierdere partial(a) este recunoscut(a) atunci cand o tranzactie implica active care nu constituie o afacere, chiar daca aceste active sunt incluse intr-o filiala. In decembrie 2015, IASB a amanat data de aplicare a acestui amendament pe termen nedefinit in asteptarea rezultatului proiectului sau de cercetare privind metoda punerii in echivalenta. Amendamentele nu au fost inca adoptate de UE. Conducerea a evaluat ca amendamentul nu va avea un impact asupra situatiilor financiare ale Societatii.

3. POLITICI CONTABILE MATERIALE

Politicele contabile materiale aplicate la întocmirea acestor situații financiare sunt prezentate mai jos. Aceste politici au fost aplicate consecvent în toți anii prezentați, dacă nu se specifică altfel.

Declaratia de conformitate

Situatiile financiare individuale au fost intocmite in conformitate cu Ordinul Ministrului Finantelor Publice nr. 2844/2016 pentru aprobarea Reglementarilor contabile conforme cu Standardele Internationale de Raportare Financiara, cu modificarile si clarificarile ulterioare.

Ordinul Ministrului Finantelor Publice nr. 2844/2016, cu modificarile ulterioare, este in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara (IFRS) adoptate de Uniunea Europeana, cu exceptia IAS 21 Efectele variatiei cursurilor de schimb valutar cu privire la moneda functionala, a prevederilor IAS 20 Contabilitatea subventiilor guvernamentale cu privire la recunoasterea veniturilor din certificate verzi, cu exceptia IFRS 15 Venituri din contractele cu clientii cu privire la veniturile din taxe de conectare la rețeaua de distribuire.

Aceste exceptii nu au impact asupra situatiilor financiare ale Societatii.

Bazele întocmirii

Situatiile financiare individuale au fost întocmite pe baza costului istoric, cu exceptia imobiliarilor corporale care sunt evaluate la valoarea reevaluată, după cum este descris in politicile contabile de mai jos. Costul istoric este in general bazat pe valoarea justa a contraprestatiei efectuate in schimbul activelor.

Situatiile financiare sunt prezentate in lei romanesti („RON”) si toate valorile sunt rotunjite la cel mai apropiat RON, cu exceptia cazului in care este indicat altfel.

Principiul continuității activității

Situatiile financiare ale Societatii au fost intocmite pe baza principiului continuitatii activitatii care presupune ca Societatea isi va putea desfasura activitatea curenta in perioada viitoare. Anul 2023 a fost dominat de conflictul dintre Rusia si Ucraina. In acest context, Societatea nu a fost direct afectata de conflict, ci indirect, urmare a cresteriilor preturilor la materii prime si materiale, energie si gaz. Pentru a evalua aplicabilitatea acestei ipoteze, Conducerea Societatii a analizat previziunile privind fluxurile de numerar ce rezulta din translatarea relatiilor comerciale existente si viitoare. Pe baza acestei analize, ce au avut in vedere si contextul economic actual, conducerea considera ca Societatea va putea continua sa isi desfasoare activitatea in perioada viitoare si, prin urmare, aplicarea principiului continuitatii activitatii in intocmirea situatiilor financiare este justificat.

In 2023, Societatea a înregistrat profit net în valoare de 11.146.661 RON (2022:12.189.143 RON). Societatea este în prezent dependentă de activitatea cu doi clienți locali principali. Cifra de afaceri cu acești clienți pentru 2023 reprezintă 64% din cifra de afaceri totală a Societății (2022: 81,3%). Cu toate acestea, conducerea Societatii considera ca acest aspect nu constituie un impediment, avand in vedere natura specializata a serviciilor furnizate precum si existenta de comenzi incheiate cu acesti parteneri pentru perioadele urmatoare, care ii asigura suficiente venituri. De asemenea, Societatea intenționează să înceapă să isi dezvolte activitatea în industria civilă, si in acest sens are in vedere o serie de investiții semnificative in perioadele viitoare.

3. POLITICI CONTABILE MATERIALE (continuare)

Evaluarea la valoarea justă

Societatea evaluează și recunoaște la valoarea justă anumite active nefinanciare, cum ar fi terenurile, clădirile și alte construcții, instalațiile tehnice, echipamentele, mijloacele de transport (inclusiv drepturile de utilizare ale acestor active), precum și mobilierul, aparatura birotică și echipamentul de protecție. De asemenea, valorile juste ale instrumentelor financiare evaluate la cost amortizat sunt estimate în scopul prezentării informațiilor.

Valoarea justă este prețul care ar fi primit pentru a vinde un activ sau plătit pentru a transfera o datorie într-o tranzacție obișnuită între participanții din piață la data evaluării. Evaluarea la valoarea justă se bazează pe prezumția că tranzacția de vânzare a activului sau transferul datoriei are loc fie:

- pe piața principală pentru activ sau datorie, sau
- în absența unei piețe principale, pe cea mai avantajoasă piață pentru activ sau datorie.

Principala sau cea mai avantajoasă piață trebuie să fie accesibilă Societății.

Valoarea justă a unui activ sau a unei datorii este evaluată utilizând ipotezele pe care participanții la piață le-ar folosi atunci când stabilesc prețul activului sau datoriei, presupunând că participanții la piață acționează în interesul lor economic. O evaluare la valoarea justă a unui activ nefinanciar ia în considerare capacitatea unui participant la piață de a genera beneficii economice prin utilizarea activului în cea mai bună utilizare a acestuia sau prin vânzarea acestuia către un alt participant la piață care ar folosi activul în cea mai bună utilizare.

Toate activele și datoriile pentru care valoarea justă este evaluată sau prezentată în situațiile financiare sunt clasificate în cadrul ierarhiei valorii juste, descrise după cum urmează, pe baza celui mai scăzut nivel de intrare care este semnificativ pentru evaluarea la valoarea justă în ansamblu:

- Nivelul 1: prețuri de piață pe piețe active pentru active sau datorii identice
- Nivelul 2: date de intrare altele decât prețurile de piață cotate incluse în nivelul 1, care sunt observabile pentru activ sau datorie, direct, sau indirect.
- Nivelul 3: datele de intrare sunt neobservabile pentru activ sau datorie.

Pentru activele și datoriile care sunt recunoscute în situațiile financiare pe o bază recurentă, Societatea determină dacă au avut loc transferuri între niveluri din ierarhie, reevaluând categorizarea (pe baza datelor de intrare de la nivelul cel mai scăzut, care este semnificativ pentru evaluarea valorii juste ca întreg) la sfârșitul fiecărei perioade de raportare.

Conducerea Societății determină politicile și procedurile atât pentru evaluarea recurentă a valorii juste, cum ar fi terenurile, clădirile, și echipamentele, cât și pentru evaluarea nerecurentă.

Evaluatorii externi sunt implicați în evaluarea activelor semnificative, cum ar fi terenuri, clădiri și echipamente. Implicarea evaluatorilor externi este decisă anual de către conducere. Criteriile de selecție includ cunoștințe de piață, reputație, independență și dacă sunt menținute standardele profesionale.

La fiecare dată de raportare, conducerea analizează mișcările valorilor activelor și pasivelor care trebuie reevaluate conform politicilor Societății, verificând principalele date de intrare aplicate în cea mai recentă evaluare și evaluând modificările din evaluarea anterioară.

În scopul prezentării de informații cu privire la valoarea justă, Societatea a stabilit clase de active și datorii pe baza naturii, caracteristicilor și riscurilor activului sau datoriei și a nivelului ierarhiei valorii juste, după cum s-a explicat mai sus.

3. POLITICI CONTABILE MATERIALE (continuare)

Evaluarea la valoarea justă (continuare)

Recunoașterea veniturilor

În conformitate cu IFRS 15 "Venituri din contracte cu clienții", Societatea recunoaște veniturile atunci când clientul dobândește controlul asupra bunurilor sau serviciilor prestate, la suma care reflectă prețul pe care se așteaptă să îl primească în schimbul acestor bunuri sau servicii.

Informațiile cu privire la raționamentele, estimările și ipotezele contabile semnificative referitoare la veniturile din contractele cu clienții sunt prezentate în secțiunea *Raționamente, estimări și ipoteze contabile semnificative* la finalul acestei note.

Societatea are următoarele fluxuri de venituri:

a. **Fabricatia motoarelor si ansamblelor mecanice pentru avioane si elicoptere.** Principalele produse realizate de Societate sunt: motoare Turmo, motoare Viper, modernizare elicoptere Puma, piese schimb pentru motoare Turmo și Viper, piese și motoare pentru Rolls-Royce. Turbomecanica este unicul producător de motoare cu turbina de gaze și ansamble mecanice pentru aeronave din cadrul industriei românești.

Veniturile sunt înregistrate pe baza unui contract aprobat între părți, părțile fiind angajate să își îndeplinească obligațiile respective. Drepturile și condițiile de plată ale fiecărei părți pot fi ușor identificate. Termenele de plată sunt de la 10 zile după livrarea bunurilor. Contractele au substanță comercială și este probabil că entitatea va colecta contravaloarea la care are dreptul în schimbul bunurilor sau serviciilor transferate clientului.

Obligațiile de execuție se referă la obligații de execuție distincte reprezentate de fabricarea motoarelor și a ansamblelor mecanice pentru aeronave și elicoptere satisfăcute pe măsura ce se presetează serviciile.

Prețul tranzacției este suma contraprestației la care o entitate se așteaptă să aibă dreptul în schimbul transferului de bunuri promise către un client, cu excepția acelor sume colectate în numele unor terțe părți (de exemplu, unele taxe de vânzare). Acestea includ sume fixe, după cum s-a convenit între părți. Atât condițiile contractului, cât și practicile comerciale obișnuite ale entității trebuie luate în considerare pentru a determina prețul tranzacției. Contractele menționează distinct prețul pentru fiecare echipament livrat. Se presupune, de asemenea, că bunurile vor fi transferate către client conform promisiunii în conformitate cu contractul de vânzare.

IFRS 15 presupune ca prețul tranzacției să fie alocat fiecărei obligații de executare identificate în contract pe baza relativă a prețului de vânzare independent. Nu există dificultăți în alocarea prețului, deoarece acestea sunt în mod clar atribuibile și negociate la încheierea contractului.

Pentru contractele cu pret fix, Societatea recunoaște veniturile pe măsura realizării producției, evaluând stadiul de finalizare al proiectelor. Societatea transferă controlul asupra unui bun sau a unui serviciu în timp și, prin urmare, îndeplinește o obligație de execuție și recunoaște veniturile în timp, deoarece execuția Societății creează sau îmbunătățește un activ pe care îl controlează clientul, pe măsura ce activul este creat sau îmbunătățit. Stadiul de finalizare este determinat, utilizând metoda pe baza de input, în funcție de costurile contractuale efectuate până la sfârșitul perioadei de raportare, sub forma de procent din costul total estimat pentru fiecare contract.

În cazul în care rezultatul unui contract nu poate fi estimat în mod fiabil, veniturile contractului sunt recunoscute doar în linie cu costurile contractului care sunt probabil să fie recuperabile. Atunci când rezultatul unui contract de servicii poate fi estimat în mod fiabil și este probabil ca respectivul contract să fie profitabil, profitul prevăzut este înregistrat proporțional cu gradul de execuție pe parcursul duratei contractului. În cazul în care este probabil ca totalul costurilor contractului să depășească veniturile totale ale contractului, pierderea estimată este înregistrată drept cheltuielă, în conformitate cu IAS 37 Provizioane, datorii contingente și active contingente.

Societatea prezintă ca active contractuale sumele brute datorate de clienți, aferente contractelor care se afla în curs de desfășurare, pentru care costurile suportate și profiturile recunoscute (minus pierderile recunoscute) depășesc valoarea totală facturată din contractul respectiv. În cazul în care facturile emise depășesc costurile suportate plus profiturile recunoscute (mai puțin pierderile recunoscute), sumele brute datorate clienților sunt prezentate ca datorii aferente contractelor.

3. POLITICI CONTABILE MATERIALE (continuare)

Recunoașterea veniturilor (continuare)

b. **Venituri din serviciile de reparații la motoarele si ansamblelor mecanice pentru avioane si elicoptere** – entitatea oferă servicii de reparații la turbinele vândute Ministerului Apărării

Veniturile sunt înregistrate pe baza unui contract aprobat între părți, părțile fiind angajate să își îndeplinească obligațiile respective. Drepturile și condițiile de plată ale fiecărei părți pot fi ușor identificate. Termenele de plată sunt de la 10 zile după livrarea bunurilor. Contractele au substanță comercială și este probabil că entitatea va colecta contravaloarea contravaloarea la care are dreptul în schimbul bunurilor sau serviciilor transferate clientului.

Obligațiile de execuție se referă la obligații de execuție distincte reprezentate de reparații aferente motoarelor pentru aeronave și elicoptere satisfăcute pe măsura ce se presetează serviciile.

Prețul tranzacției este suma contraprestației la care o entitate se așteaptă să aibă dreptul în schimbul prestării serviciilor de reparații. Acesta includ sume fixe, după cum s-a convenit între părți. Atât condițiile contractului, cât și practicile comerciale obișnuite ale entității trebuie luate în considerare pentru a determina prețul tranzacției. Contractele menționează distinct prețul pentru fiecare reparație. Se presupune, de asemenea, că bunurile vor fi transferate către client conform promisiunii în conformitate cu contractul de vânzare.

IFRS 15 presupune ca prețul tranzacției să fie alocat fiecărei obligații de executare identificate în contract pe baza relativă a prețului de vânzare independent. Nu există dificultăți în alocarea prețului, deoarece acestea sunt în mod clar atribuibile și negociate la încheierea contractului.

Pentru contractele cu pret fix, Societatea recunoaste veniturile pe masura prestarii serviciilor, evaluand stadiul de finalizare al proiectelor. Societatea transfera controlul asupra unui bun sau a unui serviciu in timp si, prin urmare, indeplineste o obligatie de executie si recunoaste veniturile in timp, deoarece executia Societatii creeaza sau imbunatateste un activ pe care il controleaza clientul, pe masura ce activul este creat sau imbunatatit. Stadiul de finalizare este determinat, utilizand metoda pe baza de intrari, in functie de costurile contractuale efectuate pana la sfarsitul perioadei de raportare, sub forma de procent din costul total estimat pentru fiecare contract.

In cazul in care rezultatul unui contract nu poate fi estimat in mod fiabil, veniturile contractului sunt recunoscute doar in linie cu costurile contractului care sunt probabil sa fie recuperabile. Atunci cand rezultatul unui contract de servicii poate fi estimat in mod fiabil si este probabil ca respectivul contract sa fie profitabil, profitul prevazut este inregistrat proportional cu gradul de executie pe parcursul duratei contractului. In cazul in care este probabil ca totalul costurilor contractului sa depaseasca veniturile totale ale contractului, pierderea estimata este inregistrata drept cheltuiala, in conformitate cu IAS 37 Provizioane, datorii contingente si active contingente.

Societatea prezinta ca active contractuale sumele brute datorate de clienti, aferente contractelor care se afla in curs de desfasurare, pentru care costurile suportate si profiturile recunoscute (minus pierderile recunoscute) depasesc valoarea totala facturata din contractul respectiv. In cazul in care facturile emise depasesc costurile suportate plus profiturile recunoscute (mai putin pierderile recunoscute), sumele brute datorate clientilor sunt prezentate ca datorii aferente contractelor.

c. **Venituri din vânzarea de materiale, marfuri, produse reziduale si alte servicii prestate**

Veniturile sunt înregistrate pe baza unui contract aprobat între părți, părțile fiind angajate să își îndeplinească obligațiile respective. Drepturile și condițiile de plată ale fiecărei părți pot fi ușor identificate. Termenele de plată sunt de la 10 zile după livrarea bunurilor. Contractele au substanță comercială și este probabil că entitatea va colecta contravaloarea contravaloarea la care are dreptul în schimbul bunurilor sau serviciilor transferate clientului.

Obligațiile de execuție se referă la obligații de execuție distincte reprezentate de vânzare de material satisfăcute la momentul livrării.

Prețul tranzacției este suma contraprestației la care o entitate se așteaptă să aibă dreptul în schimbul transferului de bunuri promise către un client, cu excepția acelor sume colectate în numele unor terțe părți (de exemplu, unele taxe de vânzare). Acestea includ sume fixe, după cum sa convenit între părți. Atât condițiile contractului, cât și practicile comerciale obișnuite ale entității trebuie luate în considerare pentru a determina prețul tranzacției. Contractele menționează distinct prețul pentru fiecare material vândut. Se presupune, de asemenea, că bunurile vor fi transferate către client conform promisiunii în conformitate cu contractul de vânzare.

IFRS 15 presupune ca prețul tranzacției să fie alocat fiecărei obligații de executare identificate în contract pe baza relativă a prețului de vânzare independent. Nu există dificultăți în alocarea prețului, deoarece acestea sunt în mod clar atribuibile și negociate la încheierea contractului. Entitatea recunoaște veniturile în conformitate cu acordurile stabilite la momentul livrării.

3. POLITICI CONTABILE MATERIALE (continuare)

Recunoașterea veniturilor (continuare)

Pentru activitățile prestate, mai sus menționate la punctele a și b, Societatea acorda clienților săi garanții de bună execuție pentru o perioadă ce variază între 12 și 18 luni. Acestea intră în aria de aplicabilitate a IAS 37 întrucât:

- a. garanțiile conform contractului oferă clientului asigurarea că produsul va funcționa;
- b. garanțiile nu oferă servicii suplimentare decât asigurarea că bunul va funcționa conform specificațiilor convenite;
- c. clienții nu au opțiunea de a cumpăra garanția separat.

Prin urmare, aceste garanții nu reprezintă obligații de executare disticte, ci trebuie recunoscute ca și provizioane în conformitate cu IAS 37.

Creanțe comerciale

Creanțele comerciale sunt recunoscute la prețul de tranzacționare determinat în conformitate cu IFRS 15. Ulterior, acestea sunt evaluate la cost amortizat folosind metoda dobânzii efective, mai puțin provizioanele pentru pierderi. Societatea evaluează, la fiecare dată a bilanțului, cerința unor provizioane pentru deprecierea creanțelor comerciale. Atunci când se evaluează pierderea de credit preconizată (denumită în continuare „ECL”), societatea folosește informații anticipate rezonabile și acceptabile, care se bazează pe ipoteze pentru viitoarele variații ale diverșilor factori economici și modul în care acești factori se vor afecta reciproc. Probabilitatea de nerambursare constituie o dată de intrare cheie în evaluarea ECL. Probabilitatea de nerambursare este o estimare a probabilității de neplată pe un orizont de timp dat, al cărui calcul include date istorice, ipoteze și așteptări privind condițiile viitoare.

Contracte de leasing

Societatea evaluează la începutul contractului dacă un contract este sau conține o componentă de leasing. Adică, dacă contractul conferă dreptul de a controla utilizarea unui activ identificat pentru o perioadă de timp în schimbul unei contraprestații.

Societatea ca locatar

- i) Active cu drept de utilizare

Societatea recunoaște activele cu drept de utilizare la data începerii contractului de leasing (adică data la care activul suport este disponibil pentru utilizare). Activele cu drept de utilizare sunt prezentate în situația poziției financiare la valoarea justă la data reevaluării, mai puțin orice depreciere cumulată și pierderi din depreciere și ajustate pentru orice reevaluare a datoriilor de leasing. Costul inițial al activelor cu drept de utilizare include suma datoriilor de leasing recunoscute, costurile inițiale directe suportate și plățile de leasing efectuate la sau înainte de data de începere minus orice stimulente de leasing permise.

Activele cu drept de utilizare sunt amortizate liniar pe perioadă mai scurtă dintre durata contractului și durata de viață utilă estimată a activelor.

Dreptul de utilizare a activelor se referă la mașinile închiriate care sunt amortizate pe o perioadă de 3 ani, precum și echipamentelor în leasing care sunt amortizate pe o perioadă între 3-20 ani.

Activele cu drept de utilizare sunt, de asemenea, supuse deprecierei. A se consulta politicile contabile din nota 3 Deprecierea activelor nefinanciare.

- ii) Datoriile de leasing

La data începerii contractului de leasing, Societatea recunoaște datoriile de leasing evaluate la valoarea actualizată a plăților de leasing care urmează să fie efectuate pe durata contractului de leasing. Plățile de leasing includ plăți fixe minus orice stimulente de leasing de primit, plăți variabile de leasing care depind de un indice sau o rată și sume care se așteaptă să fie plătite în baza garanțiilor de valoare reziduală. Plățile de leasing includ, de asemenea, prețul de exercitare a unei opțiuni de cumpărare, în mod rezonabil sigur de exercitat de către Societate și plăți de penalități pentru rezilierea contractului de leasing, dacă perioada de leasing reflectă exercitarea de către Societate a opțiunii de reziliere.

Plățile variabile de leasing care nu depind de un indice sau o rată sunt recunoscute drept cheltuieli în perioada în care are loc evenimentul sau condiția care declanșează plata.

La calcularea valorii actuale a plăților de leasing, Societatea folosește rata de împrumut incrementală la data de începere a leasingului, deoarece rata dobânzii implicite în leasing nu este ușor de determinat. După data începerii contractului, valoarea datoriilor de leasing este mărită pentru a reflecta acumularea dobânzilor și redusă cu plățile de leasing efectuate. În plus, valoarea contabilă a datoriilor de leasing este reevaluată dacă există o modificare, o modificare a perioadei de leasing, o modificare a plăților de leasing (de exemplu, modificări ale plăților viitoare rezultate dintr-o modificare a unui indice sau a ratei utilizate pentru a determina astfel de plăți de leasing) sau o modificare a evaluării unei opțiuni de cumpărare a activului suport.

3. POLITICI CONTABILE MATERIALE (continuare)

Contracte de leasing (continuarea)

iii) Contractele de leasing pe termen scurt și leasingurile de active cu valoare redusă

Societatea aplică scutirea de la recunoașterea leasingului pe termen scurt la contractele sale de leasing pe termen scurt (de exemplu, acele leasinguri care au un termen de leasing de 12 luni sau mai puțin de la data începerii și nu conțin o opțiune de cumpărare). Se aplică, de asemenea, scutirea de la recunoașterea activelor cu valoare redusă pentru leasingul de echipamente care sunt considerate a fi de valoare mică. Plățile de leasing la contractele de leasing pe termen scurt și leasingul de active cu valoare redusă sunt recunoscute drept cheltuieli pe bază liniară pe durata contractului de leasing.

Tranzacții în valută

Moneda funcțională și de prezentare

Elementele incluse în situațiile financiare sunt evaluate utilizând moneda mediului economic primar în care operează entitatea („moneda funcțională”). Situațiile financiare sunt prezentate în LEI, care este moneda funcțională a Turbomecanica SA și, de asemenea, moneda de prezentare.

Tranzacții și solduri

Tranzacțiile în valută sunt convertite în moneda funcțională utilizând cursurile de schimb la data tranzacțiilor. Câștigurile și pierderile din cursul de schimb valutar rezultate din decontarea acestor tranzacții și din conversia activelor și datorii monetare exprimate în valută la cursul de schimb de la sfârșitul anului sunt recunoscute în general în contul de profit și pierdere.

Câștigurile și pierderile valutare sunt prezentate în situația rezultatului global pe o bază netă în cadrul altor pierderi / (câștiguri) valutare nete.

Elementele nemonetare care sunt evaluate la valoarea justă într-o monedă străină sunt convertite utilizând cursurile de schimb la data la care a fost determinată valoarea justă. Diferențele de conversie asupra activelor și pasivelor contabilizate la valoarea justă sunt raportate ca parte a câștigului sau pierderii valorii juste.

Cursurile de schimb utilizate sunt 1 EUR = 4,9746 RON și 1 USD = 4,4958 RON, curs mediu 2023 1 EUR = 4,9464 RON (2022: 1 EUR =4,9474 RON și 1 USD =4,6346, curs mediu 1 EUR=4,9315).

Costurile cu împrumuturile

Împrumuturile sunt recunoscute inițial la valoarea justă, net de costurile de tranzacție suportate. Împrumuturile sunt ulterior evaluate la cost amortizat. Orice diferență între încasări (net de costurile de tranzacționare) și valoarea răscumpărării este recunoscută în contul de profit și pierdere pe perioada împrumuturilor utilizând metoda dobânzii efective. Comisiunile plătite cu crearea facilităților de împrumut sunt recunoscute drept costuri de tranzacționare aferente împrumutului, în măsura în care este probabil ca o parte sau întreaga facilitate să fie trasă. În acest caz, comisionul este amânat până când tragerea are loc. În măsura în care nu există dovezi că este probabil ca o parte din sau întreaga facilitate să fie trasă, comisionul este capitalizat ca plată în avans pentru serviciile de lichiditate și amortizat pe perioada facilității la care se referă.

Împrumuturile sunt scoase din bilanț atunci când obligația specificată în contract este îndeplinită, anulată sau expiră. Diferența dintre valoarea contabilă a unei datorii financiare care a fost stinsă sau transferată către o altă parte și contraprestația plătită, inclusiv orice active nemonetare transferate sau datorii asumate, este recunoscută în contul de profit și pierdere ca alte venituri sau costuri financiare. Împrumuturile sunt clasificate ca datorii curente, cu excepția cazului în care societatea are dreptul necondiționat de a amâna decontarea datoriei pentru cel puțin 12 luni după perioada de raportare.

Beneficiile angajaților

Pe parcursul desfășurării normale a activității, Societatea plătește statului român, în numele angajaților săi, contribuțiile pentru pensii, sănătate și somaj. Cheltuielile cu aceste plăți se înregistrează în profit sau pierdere în aceeași perioadă cu cheltuielile salariale aferente.

Toti angajații Societății sunt contribuabili ai planului de pensii al statului român.

Societatea își rasplătește angajații cu beneficii de pensionare conform contractului colectiv de muncă. Pentru acest plan de pensii determinat, costul beneficiilor este stabilit folosind metoda unitatilor de credit proiectate, iar evaluările actuariale sunt realizate la fiecare dată a bilanțului. Compania recunoaște toate câștigurile și pierderile aferente planurilor de beneficii imediat în alte venituri globale și toate cheltuielile legate de planul de beneficii în cheltuieli cu personalul în contul de profit și pierdere.

3. POLITICI CONTABILE MATERIALE (continuare)

Beneficiile angajatilor (continuare)

Valoarea curenta a obligatiilor de pensionare depinde de un numar de factori care sunt stabiliti actuarial folosind un numar de ipoteze. Ipotezele folosite pentru stabilirea costului net (a venitului) pentru pensii include rata de actualizare, nivelul anticipat al inflatiei si rata estimata de crestere a salariului. Orice schimbare a acestor ipoteze va afecta valoarea contabila a obligatiilor de pensionare.

Societatea stabileste rata de actualizare corespunzatoare la sfarsitul fiecarui an. Aceasta este rata dobanzii care ar trebui folosita pentru a stabili valoarea prezenta a viitoarelor iesiri de numerar estimate a fi necesare pentru decontarea obligatiilor de pensionare.

La stabilirea ratei de actualizare corespunzatoare, Societatea ia in considerare ratele de dobanda dobanzii aferente obligatiunilor guvernamentale de inalta calitate care sunt exprimate in moneda in care beneficiile vor fi platite, si care au termeni de scadenta aproape egali cu termenii obligatiei de pensii aferente.

Beneficii pentru terminarea contractului de munca

Beneficiile pentru terminarea contractului de munca se pot plati atunci cand contractul de angajare este incetat de catre Societate inainte de data normala de pensionare sau ori de cate ori un angajat accepta plecarea voluntara in schimbul acestor beneficii. Societatea recunoaste beneficiile pentru terminarea contractului de munca atunci cand aceasta se angajeaza evident fie sa rezilieze contractele de munca ale angajatilor actuali conform unui plan oficial detaliat fara posibilitatea realista de abandonare a acestuia; sau sa ofere beneficii pentru terminarea contractului de munca drept rezultat al unei oferte facute pentru a incuraja plecarea voluntara. Beneficiile datorate la mai mult de 12 luni dupa perioada de raportare sunt actualizate la data de raportare.

Impozitarea

Cheltuielile cu impozitul pe profit reprezinta suma impozitelor de platit in mod curent, precum si a impozitelor pe profit amanate.

Impozitul curent

Impozitul platibil in mod curent se bazeaza pe profitul impozabil realizat in decursul anului. Profitul impozabil difera fata de profitul raportat in declaratia rezultatului global din cauza elementor de venituri sau cheltuieli ce sunt impozabile sau deductibile in alti ani, precum si datorita elementelor care nu sunt niciodata impozabile sau deductibile. Datoria Societatii privind impozitul pe profit curent este determinata folosind ratele de impozitare care au fost promulgate sau in mare masura adoptate pana la sfarsitul perioadei de raportare.

Impozitul amanat

Impozitul amanat se recunoaste pe baza diferentelor temporare dintre valoarea contabila a activelor si a datoriilor din situatiile financiare si baza fiscala corespunzatoare folosita in calculul profitului impozabil, datoriile privind impozitul amanat sunt in general recunoscute pentru toate diferentele temporare impozabile.

Creantele privind impozitul amanat sunt in general recunoscute pentru toate diferentele temporare deductibile in masura in care este probabil ca profiturile impozabile, fata de care creanta privind impozitul amanat se poate utiliza, vor fi disponibile.

Valoarea contabila a activelor la care se aplica impozitul amanat este revizuita la finalul fiecarei perioade de raportare si redusa pana la limita la care nu mai este probabil ca vor fi suficiente profituri impozabile incat sa permita recuperarea integrala sau partiala a activelor.

Activele si datoriile privind impozitul amanat sunt masurate la nivelul impozitelor ce sunt presupuse a fi aplicate in perioada la care este stabilita recuperarea datoriei sau realizarea activului, bazandu-ne pe nivelul impozitelor (si al legilor fiscale) ce au intrat in vigoare sau urmeaza a intra in vigoare pana la sfarsitul perioadei de raportare. Masurarea activelor si datoriilor privind impozitul amanat reflecta consecintele in materie de impozite ce ar urma sa decurga din felul in care Societatea preconizeaza, la sfarsitul perioadei de raportare, sa recupereze sau sa deconteze valoarea contabila a activelor si datoriilor sale.

Impozitul anual curent si amanat

Impozitul curent si cel amanat sunt recunoscute in contul de profit sau pierdere cu exceptia cazului in care ele se refera la elemente ce sunt recunoscute in alte rezultate globale sau direct in capitalul propriu, caz in care impozitul curent si cel amanat sunt de asemenea recunoscute in alte venituri rezultate globale, respectiv, capitalul propriu.

Impozitul pe profit pentru anul incheiat la 31 decembrie 2023 a fost 16% (31 decembrie 2022: 16%).

3. POLITICI CONTABILE MATERIALE (continuare)

Numerar și echivalente de numerar

Numerarul și echivalentele de numerar includ numerar disponibil, depozite deținute la cerere la instituții financiare, alte investiții pe termen scurt, extrem de lichide, cu scadențe inițiale de trei luni sau mai puțin, care sunt ușor convertibile în sume cunoscute de numerar și care sunt supuse unui risc nesemnificativ a modificării valorii, precum și descoperit de cont bancar. Descoperitul de cont este prezentat în cadrul împrumuturilor drept datorii pe termen scurt în situația poziției financiare.

Imobilizari corporale

Imobilizarile corporale utilizate in activitatea de productie sau pentru furnizarea de bunuri sau servicii, sau in scopuri administrative sunt prezentate in situatia pozitiei financiare la valoarea justă la data reevaluării mai puțin amortizarea și orice pierderi cumulate din depreciere acumulate ulterior. Reevaluarile sunt realizate suficient de frecvent pentru a asigura ca valoarea justa a activului reevaluat nu se deosebeste semnificativ de valoarea contabila. Deprecierea acumulata la data reevaluării este eliminata cu valoarea contabila bruta a activului, iar valoarea neta a activului este inlocuita de la valoarea reevaluată acestuia.

Orice surplus din reevaluare este inregistrat la alte elemente ale rezultatului global și, astfel, creditat in rezerva din reevaluarea activelor de la capitalurile proprii, cu exceptia masurii in care acesta reia o reducere din reevaluarea aceluiași activ recunoscuta anterior in contul de profit și pierdere și, in acest caz, cresterea este recunoscuta in contul de profit și pierdere. Un deficit din reevaluare este recunoscut in contul de profit și pierdere, cu exceptia cazului in care compenseaza un surplus existent pentru același activ, recunoscut in rezerva din reevaluarea activelor.

Excedentul de reevaluare este transferat in rezultatul raportat, pe masura ce activele sunt cedate / casate.

Imobilizarile corporale in curs de executie ce urmeaza a fi utilizate in productie sau administrativ sunt evaluate la cost minus orice pierderi cumulate din depreciere. Costurile includ onorariile profesionale și, pentru activele eligibile, costurile indatorarii capitalizate in conformitate cu politicile contabile ale Societatii. Astfel de active sunt clasificate la categoriile respective de imobilizari corporale atunci cand sunt terminate sau gata de utilizare pentru scopul in care au fost prevazute. Deprecierea acestor active, pe aceeasi baza ca și alte active aflate in proprietate, incepe atunci cand activele sunt disponibile pentru utilizare in maniera dorita de conducere.

Imobilizari corporale

Duratele de amortizare utilizate pentru imobilizarile corporale sunt:

Cladiri	10-50 ani
Instalatii și echipamente tehnologice	3-20 ani
Mobilier și aparatura birotica	3-15 ani
Terenurile nu se amortizeaza.	

Amortizarea este recunoscuta pentru a aloca sistematic costul activului minus valoarea reziduala pe intreaga sa durata de viata, folosindu-se metoda liniara. Duratele de viata utila estimate, valorile reziduale și metoda de amortizare sunt revizuite la finalul fiecarei perioade de raportare, orice modificare a acestora fiind contabilizata prospectiv.

Activele detinute in baza unui contract de leasing sunt amortizate pe durata lor de viata utila pe aceeasi baza ca și activele detinute in proprietate sau pe perioada contractului de leasing daca aceasta din urma este mai scurta.

Un element de imobilizare corporala nu mai este recunoscut ca urmare a cedarii sau atunci cand nu mai sunt asteptate beneficii economice viitoare din utilizarea in continuare a activului. Orice castig sau pierdere rezultand din cedarea sau casarea unui element de imobilizare corporala este determinat ca diferenta dintre incasarile din vanzari și valoarea contabila a activului și este recunoscut in profitul sau pierderea Societatii.

Imobilizari necorporale

Imobilizari necorporale achizitionate separat

Imobilizările necorporale cu durată de viață utilă determinată și care sunt achiziționate separat sunt raportate la cost minus orice amortizare acumulată ulterioară și orice pierderi din depreciere acumulate. Amortizarea este calculată liniar pe durata de viață utilă estimată a acestora. Durata de viață utilă estimată și metoda de amortizare sunt revizuite la sfârșitul fiecărei perioade anuale de raportare, efectul oricăror modificări ale estimării fiind contabilizat pe o bază prospectivă. Imobilizarile necorporale cu durate de viata utila nedefinite, care sunt achizitionate separat, sunt contabilizate la cost minus pierderi cumulate din depreciere.

Duratele de amortizare utilizate pentru imobilizarile necorporale sunt:

Alte imobilizări necorporale	1-10 ani
------------------------------	----------

3. POLITICI CONTABILE MATERIALE (continuare)

Imobilizari necorporale (continuare)

Derecunoasterea imobilizarilor necorporale

O imobilizare necorporala este derecunoscuta la cedare sau atunci cand nu se mai preconizeaza nici un fel de beneficii economice viitoare din utilizarea sau cedarea sa. Castigurile sau pierderile rezultate din derecunoasterea unei imobilizari necorporale, evaluate ca diferenta dintre incasarile nete din vanzare si valoarea contabila a activului, sunt recunoscute in contul de profit si pierdere atunci cand activul este derecunoscut.

Deprecierea imobilizarilor corporale si necorporale, altele decat fondul comercial

La finalul fiecărei perioade de raportare Societatea revizuieste valorile contabile ale imobilizarilor corporale si necorporale ale sale pentru a stabili daca exista vreun indiciu ca acele active s-au depreciat. Daca exista un astfel de indiciu, se estimeaza valoarea recuperabila a activului pentru a stabili marimea deprecierei (daca exista). Acolo unde nu este posibila estimarea valorii recuperabile a unui activ individual, Societatea estimeaza valoarea recuperabila a unitatii generatoare de numerar careia ii apartine activul. Acolo unde poate fi identificata o baza rezonabila si consistenta de alocare, activele corporative sunt, de asemenea, alocate unitatilor individuale care genereaza numerar, sau, daca nu, acestea sunt alocate celui mai mic grup de unitati generatoare de numerar pentru care poate fi identificata o baza rezonabila si consistenta de alocare.

Imobilizarile necorporale cu durate de viata utila nedefinite si imobilizarile necorporale care nu sunt inca disponibile pentru utilizare sunt testate cel putin anual pentru depreciere si ori de cate ori exista un indiciu ca activul ar putea fi depreciat.

Valoarea recuperabila reprezinta cea mai mare valoare dintre valoarea justa minus costurile generate de vanzare si valoarea sa de utilizare. La evaluarea valorii de utilizare, viitoarele fluxuri de numerar estimate sunt actualizate la valoarea lor curenta folosind o rata de actualizare determinata inaintea impozitarii care reflecta evaluarile de piata curente a valorii-timp a banilor si riscurile specifice activului pentru care estimarile aferente fluxurilor de numerar viitoare nu au fost ajustate.

Daca valoarea recuperabila a unui activ (sau unitati generatoare de numerar) este estimata a fi mai mica decat valoarea sa contabila, valoarea contabila a activului (sau a unitatii generatoare de numerar) este redusa la nivelul valorii recuperabile. Deprecierea este recunoscuta imediat in profit sau pierdere, daca activul relevant nu este contabilizat la o valoare reevaluată, caz in care deprecierea este tratata ca reducere a reevaluarii.

Acolo unde deprecierea se reverseaza, valoarea contabila a activului (sau a unitatii generatoare de numerar) este majorata la nivelul noii estimari a valorii sale recuperabile, dar astfel incat valoare contabila crescuta sa nu depaseasca valoarea contabila care ar fi fost stabilita daca nu ar fi fost recunoscuta deprecierea pentru activ (unitatea generatoare de numerar) in anii precedenti. O reversare a unei deprecierei este recunoscuta imediat in profit sau pierdere, exceptand situatia in care activul este contabilizat la valoarea reevaluată, caz in care reversarea deprecierei este tratata ca majorare a reevaluarii.

Stocuri

Stocurile, care includ materii prime, produse finite, semifabricate, productia in curs de executie, sunt evaluate la valoarea cea mai mica dintre cost si valoarea realizabila neta.

Costul stocurilor cuprinde toate costurile aferente achizitiei si prelucrării, precum si alte costuri suportate pentru a aduce stocurile in forma si in locul in care se gasesc. Costul produselor finite si a productiei in curs de executie cuprinde cheltuielile directe aferente productiei, si anume: materiale directe, energie consumata, manopera directa si alte cheltuieli directe de productie, precum si cota cheltuielilor indirecte de productie alocata in mod rational ca fiind legata de fabricatia acestora.

Costurile stocurilor de materii prime sunt stabilite prin metoda costului mediu ponderat. Valoarea realizabila neta reprezinta pretul de vanzare estimat pe parcursul desfasurării normale a activitatii, minus costurile estimate pentru finalizare si costurile estimate necesare efectuării vanzării.

Provizioane

Provizioanele sunt recunoscute atunci cand Societatea are o obligatie actuala (legala sau implicita) ca rezultat al unui eveniment trecut, este probabil ca pentru decontarea obligatiei sa fie necesara o iesie de resurse incorporand beneficii economice si se poate face o estimare fiabila a valorii obligatiei.

3. POLITICI CONTABILE MATERIALE (continuare)

Provizioane (continuare)

Valoarea recunoscuta ca provizion este cea mai buna estimare a contravalorii necesare pentru decontarea obligatiei actuale la finalul perioadei de raportare, luand in considerare riscurile si incertitudinile din jurul obligatiei. Atunci cand un provizion este masurat folosind fluxurile de numerar estimate pentru a deconta obligatia actuala, valoarea contabila a acestuia este valoarea actuala a acelor fluxuri de numerar (daca efectul valorii-timp a banilor este semnificativ).

Atunci cand se asteapta ca unele sau toate beneficiile economice necesare pentru a deconta un provizion sa fie recuperate de la terti, creanta este recunoscuta ca activ daca este aproape sigur ca rambursarea va fi primita si ca valoarea creantei poate fi evaluata in mod fiabil.

Contracte cu titlu oneros

Obligatiile actuale generate conform contractelor cu titlu oneros sunt recunoscute si evaluate ca provizioane. Se considera ca un contract oneros exista acolo unde Societatea are un contract conform caruia costurile inevitabile pentru indeplinirea obligatiilor contractuale depasesc beneficiile economice estimate a fi generate de contract.

Garantii

Provizioanele pentru costurile estimate ale obligatiilor de garantie conform legislatiei locale a vanzarii bunurilor sunt recunoscute la data vanzarii produselor relevante, la cea mai buna estimare facuta de directori in ceea ce priveste cheltuielile necesare pentru a deconta obligatia Societatii.

Datorii comerciale și de altă natură

Aceste sume reprezintă datorii pentru bunuri și servicii furnizate Societății înainte de sfârșitul exercițiului financiar care sunt neachitate. Sumele nu sunt garantate și sunt de obicei plătite în termen de 30 de zile de la recunoaștere. Datoriile comerciale și de altă natură sunt prezentate ca datorii pe termen scurt, cu excepția cazului în care plata nu este datorată în termen de 12 luni de la perioada de raportare. Ele sunt recunoscute inițial la valoarea justă și ulterior evaluate la cost amortizat utilizând metoda dobânzii efective. În această categorie sunt incluse și datoriile necomerciale precum TVA și contribuțiile sociale recunoscute la cea mai bună estimare a cheltuielilor necesare pentru decontarea obligației actuale la sfârșitul perioadei de raportare.

Active și datorii financiare

Activele financiare si creantele financiare sunt recunoscute atunci cand Societatea devine parte in prevederile contractuale ale instrumentului.

Active financiare

Recunoașterea și evaluarea inițială

Activele financiare sunt clasificate, la recunoașterea inițială, ca fiind evaluate ulterior la costul amortizat, valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (OCI) și la valoarea justă prin contul de profit și pierdere.

Clasificarea activelor financiare la recunoașterea inițială depinde de caracteristicile contractuale ale fluxului de numerar al activului financiar și de modelul de afaceri al entității pentru gestionarea acestora. Cu excepția creanțelor comerciale care nu conțin o componentă de finanțare semnificativă sau pentru care societatea a aplicat avantajul practic, societatea evaluează inițial un activ financiar la valoarea sa justă plus, în cazul unui activ financiar care nu este la valoarea justă prin contul de profit și pierdere, costurile de tranzacționare. Creanțele comerciale care nu conțin o componentă de finanțare semnificativă sau pentru care societatea a aplicat avantajul practic sunt evaluate la prețul de tranzacționare.

Pentru ca un activ financiar să fie clasificat și evaluat la costul amortizat sau la valoarea justă prin OCI, acesta trebuie să dea naștere la fluxuri de numerar care sunt „exclusiv plăți de principal și dobânzi (SPPI)” din suma principală restantă. Această evaluare este denumită testul SPPI și se efectuează la nivel de instrument. Activele financiare cu fluxuri de numerar care nu sunt SPPI sunt clasificate și evaluate la valoarea justă prin contul de profit și pierdere, indiferent de modelul de afaceri.

3. POLITICI CONTABILE MATERIALE (continuare)

Active și datorii financiare (continuare)

Active financiare la cost amortizat (instrumente de datorie)

Activele financiare la cost amortizat sunt ulterior evaluate utilizând metoda dobânzii efective (EIR) și sunt supuse depreciării. Câștigurile și pierderile sunt recunoscute în contul de profit și pierdere atunci când activul este derecunoscut, modificat sau depreciat. Metoda dobânzii efective este o metodă de calcul al costului amortizat al unui instrument financiar și de alocare a dobânzii pe perioada relevantă.

Activele financiare ale Societății la cost amortizat includ creanțele comerciale, alte creanțe și active contractuale, precum și alte active financiare (titlurile de stat).

Societatea nu deține active financiare la valoarea justă prin OCI sau contul de profit și pierdere.

Depreciere

Societatea recunoaște un provizion pentru pierderile de credit preconizate (ECL) pentru toate instrumentele de datorie măsurate la cost amortizat. ECL se bazează pe diferența dintre fluxurile de numerar contractuale datorate în conformitate cu contractul și toate fluxurile de numerar pe care Societatea se așteaptă să le primească, actualizate la o aproximare a ratei dobânzii efective inițiale.

Pentru creanțele comerciale și activele contractuale, Societatea aplică o abordare simplificată în calcularea ECL. Prin urmare, Societatea nu urmărește modificările riscului de credit, ci recunoaște un provizion de pierdere bazat pe ECL pe întreaga durată de viață la fiecare dată de raportare.

Societatea a efectuat o evaluare la sfârșitul anului și nu există nicio diferență semnificativă în aplicarea modelului ECL și a politicii contabile actuale care provizionează creanțele mai vechi de 270 de zile.

Evaluarea pierderilor de credit preconizate este o funcție a probabilității de nerambursare, a pierderii în caz de nerambursare (adică a mărimii pierderii dacă există o nerambursare) și a expunerii la riscul de nerambursare. Evaluarea probabilității de nerambursare și a pierderii în caz de nerambursare se bazează pe date istorice ajustate prin informații anticipative, așa cum este descris mai sus. În ceea ce privește expunerea la riscul de nerambursare, pentru activele financiare, aceasta este reprezentată de valoarea contabilă brută a activelor la data raportării; pentru contractele de garanție financiară, expunerea include suma trasă la data raportării, împreună cu orice alte sume suplimentare așteptate a fi trasate în viitor până la data implicită determinată pe baza tendinței istorice, înțelegerea societății cu privire la nevoile specifice de finanțare viitoare ale debitorilor și alte informații relevante anticipative.

Societatea recunoaște un câștig sau o pierdere din depreciere în contul de profit și pierdere pentru toate instrumentele financiare cu o ajustare corespunzătoare a valorii contabile a acestora printr-un cont de provizioane pentru pierderi.

În efectuarea analizei pentru depreciere Societatea ia în considerare atât informațiile cantitative, cât și calitative, care sunt rezonabile și acceptabile, inclusiv experiența istorică și informațiile anticipative care sunt disponibile fără costuri sau eforturi nejustificate. Informațiile anticipative luate în considerare includ perspectivele viitoare ale industriilor în care își desfășoară activitatea debitorii societății, obținute din rapoarte ale experților economici, de la analiști financiari, organisme guvernamentale, grupuri de reflecție relevante și alte organizații similare, precum și luarea în considerare a diverselor surse externe de informații economice prezente și previzionate care se referă la operațiunile de bază ale societății.

Indiferent de analiza de mai sus, Societatea consideră că există o probabilitate limitată de nerambursare pentru clienții existenți, întrucât, după cum s-a menționat mai sus, există o concentrație ridicată de doi clienți de stat, numărul mediu de zile de încasare este de 22 de zile, nu au existat cazuri de nerambursare în ultimii ani și sunt puține șanse să apară, deoarece clienții sunt deținuți de stat și acționează în industria de apărare.

3. POLITICI CONTABILE MATERIALE (continuare)

Active și datorii financiare (continuare)

Derecunoașterea activelor financiare

Societatea derecunoaște un activ financiar numai atunci când expiră drepturile contractuale asupra fluxurilor de numerar din activ sau când transferă activul financiar și, în mod substanțial, toate riscurile și beneficiile asupra proprietății activului către o altă entitate. În cazul în care Societatea nu transferă și nu reține în mod substanțial toate riscurile și beneficiile proprietății și continuă să controleze activul transferat, Societatea recunoaște interesul reținut în activ și o datorie asociată pentru sumele pe care ar trebui să le achite. Dacă Societatea reține în mod substanțial toate riscurile și beneficiile aferente dreptului de proprietate asupra unui activ financiar transferat, Societatea continuă să recunoască activul financiar și, de asemenea, recunoaște un împrumut garantat pentru încasările primite.

La derecunoașterea unui activ financiar evaluat la costul amortizat, diferența dintre valoarea contabilă a activului și suma contraprestației primite și a creanței este recunoscută în contul de profit și pierdere.

Societatea anulează un activ financiar atunci când există informații care indică faptul că debitorul se află într-o dificultate financiară severă și nu există o perspectivă realistă de recuperare, de exemplu, atunci când debitorul a fost pus în lichidare sau a intrat în procedura falimentului sau în cazul creanțelor comerciale, atunci când sumele sunt scadente de peste trei ani, oricare dintre acestea apare mai devreme. Activele financiare anulate pot fi supuse în continuare activităților de executare în conformitate cu procedurile de recuperare ale Societății, în funcție de opinia consultanților juridici, dacă este cazul. Orice recuperări efectuate sunt recunoscute în contul de profit și pierdere în cadrul liniei Alte câștiguri sau pierderi.

Datorii financiare

Recunoașterea și evaluarea inițială

Toate datoriile financiare sunt recunoscute inițial la valoarea justă și, în cazul creditelor și împrumuturilor și datoriilor, net de costurile de tranzacționare direct atribuibile.

Datoriile financiare ale Societății includ plăți comerciale și alte datorii și credite și împrumuturi, inclusiv împrumuturi bancare pe termen scurt și împrumuturi de la acționari, și datorii aferente contractelor de leasing.

Evaluarea ulterioară

În scopul evaluării ulterioare, datoriile financiare sunt clasificate în categoria datorii financiare la cost amortizat (credite și împrumuturi)

Datorii financiare la cost amortizat (credite și împrumuturi)

Aceasta este categoria cea mai relevantă pentru societate. După recunoașterea inițială, creditele și împrumuturile cu dobândă sunt ulterior evaluate la cost amortizat utilizând metoda ratei dobânzii efective (EIR). Câștigurile și pierderile sunt recunoscute în contul de profit și pierdere atunci când datoriile sunt derecunoscute, precum și prin procesul de amortizare EIR. Costul amortizat se calculează luând în considerare orice reducere sau primă la achiziție, și comisioane sau costuri care fac parte integrantă din EIR. Amortizarea EIR este inclusă drept costuri financiare în situația rezultatului global. Această categorie se aplică, în general, creditelor și împrumuturilor cu dobândă.

Derecunoaștere

O datorie financiară este derecunoscută atunci când obligația aferentă este achitată sau anulată sau expiră. Atunci când o datorie financiară existentă este înlocuită de una de la același creditor în condiții substanțial diferite sau condițiile unei datorii existente sunt modificate în mod substanțial, un astfel de schimb sau modificare este tratat ca derecunoașterea datoriei inițiale și recunoașterea unei noi datorii. Diferența dintre valorile contabile respective este recunoscută în situația veniturilor și cheltuielilor.

3. POLITICI CONTABILE MATERIALE (continuare)

Raportarea pe segmente

Un segment este o parte a Societatii care se implica in segmente de activitate din care poate obtine venituri si inregistra cheltuieli (inclusiv venituri si cheltuieli corespunzatoare tranzactiilor cu alte parti ale aceleiasi entitati), ale carei rezultate operationale sunt urmarite in mod regulat de catre conducerea Societatii pentru a lua decizii referitoare la resursele ce urmeaza sa fie alocate segmentului si a evalua performantele acestuia si pentru care sunt disponibile informatii financiare distinctive. Informatiile despre segment sunt prezentate cu privire la segmentele de activitate ale companiei si sunt stabilite pe baza structurii de conducere si raportare interna a Societatii.

Stabilirea preturilor de decontare intre segmente se face pe baze obiective.

Rezultatele, activele si datoriile aferente unui segment includ elemente ce pot fi alocate direct unui segment, precum si elemente ce pot fi alocate pe o baza rezonabila.

Cheltuielile de capital aferente unui segment reprezinta totalul costurilor inregistrate pe parcursul perioadei pentru achizitia imobiliarilor corporale si necorporale.

Rationamente, estimari si ipoteze contabile semnificative

In vederea intocmirii situatiilor financiare ale Societatii conducerea acesteia trebuie sa utilizeze rationamente, estimari si care influenteaza valoarea raportata ale veniturilor, cheltuielilor, activelor si datoriilor precum si valoarea sumelor raportate in notele la situatiile financiare si prezentarea datoriilor contingente. Incertitudinea aferenta acestor ipoteze si estimari poate duce la ajustari semnificative ale valorii contabile a activelor si datoriilor in perioadele viitoare.

Alte informatii privind expunerea Grupului la riscuri si incertitudini sunt incluse in:

- Politicile de gestionare a riscurilor (Nota 26);
- Informatii privind analizele de senzitivitate (Nota 26).

Urmatoarele sunt rationamentele critice pe care conducerea le-a facut in procesul de aplicare a politicilor contabile ale Societatii si care au un efect semnificativ asupra valorilor contabile recunoscute din situatiile financiare.

i) Recunoasterea veniturilor aferente contractelor

Dupa cum este prezentat mai sus, la sectiunea *Recunoasterea veniturilor* IFRS 15 a introdus un model cuprinzator pentru recunoasterea si masurarea veniturilor, care necesita efectuarea de rationamente critice, precum si estimari semnificative. Rationamentele critice efectuate de catre conducerea Societatii sunt

- pe de o parte, legate de determinarea modalitatii de recunoastere a veniturilor pentru activitatile desfasurate.

In urma unor analize cuprinzatoare Societatea a determinat ca veniturile aferente principalelor activitati constand in fabricatia si serviciile de reparatii ale motoarelor si ansambelor mecanice se recunosc pe masura prestarii obligatiilor asumate, pentru celelalte activitati recunoastere fiind efectuata la momentul livrarii obligatiei. Rationamentul aplicat este prezentat la sectiunea *Recunoasterea veniturilor* IFRS 15. De asemenea, ca parte a acestei analize, conducerea Societatii a determinat ca utilizarea metodei pe baza de intrari in determinarea gradului de satisfacere a obligatiilor asumate este adecvata, avand in vedere specificul activitatilor desfasurate.

- pe de alta parte, legate de identificarea contractelor care indeplinesc criteriile de recunoastere ale standardului IFRS 15.

Atfel, in baza analizei efectuate, s-a stabilit ca protocoale de colaborare si contractele cadru incheiate cu principalii clienti, nu indeplinesc, ele insele, privite individual, criteriile si definitiile unui contract conform IFRS 15, ci numai impreuna cu alte intelegeri subsecvente. Societatea a analizat de asemenea, tratamentul contabil aplicat activitatilor desfasurate in anticiparea unor contracte viitoare si a costurilor efectuate cu fabricatia sau reparatia ansamblelor mecanice pana la momentul cand intelegerile contractuale intrunesc criteriile stabilite de IFRS 15. In baza acestei analize, s-a determinat ca, aceste costuri intra in sfera de aplicare a standardului IAS 2 *Stocuri*, si prin urmare costurile eligibile mentionate la sectiunea *Stocuri* sunt capitalizate in productia in curs pana la momentul inceperii contractului. La momentul inceperii contractului, aceste costuri sunt recunoscute la venituri pe o baza cumulativa, reflectand astfel munca deja efectuata.

In cele ce urmeaza sunt descrise estimarile si ipotezele semnificative privind evenimente viitoare si alte surse de incertitudine existente la data raportarii, care prezinta un risc major de a conduce la ajustari semnificative ale valorii contabile a activelor sau datoriilor in cursul anului financiar viitor. Societatea isi fondeaza estimarile si ipotezele pe parametrii disponibili la data intocmirii situatiilor financiare. Cu toate acestea circumstantele si ipotezele existente in legatura cu perioadele viitoare pot suferi modificari in contextul schimbarilor conditiilor de piata sau al altor factori care nu sunt in controlul Societatii. Astfel de modificari sunt reflectate in ipoteze pe masura ce acestea apar. Estimările și ipotezele de baza sunt revizuite permanent. Revizuirile estimarilor contabile sunt recunoscute prospectiv.

3. POLITICI CONTABILE MATERIALE (continuare)

In procesul de aplicare a politicilor contabile ale Societatii, conducerea a folosit urmatoarele estimari si ipoteze semnificative:

ii) Recunoastrea veniturilor - gradul de indeplinire a obligatiilor asumate in contractele cu clientii

Societatea recunoaste veniturile din fabricatie si servicii de reparatii in functie de gradul de indeplinire a obligatiilor asumate prin contractele individuale. Gradul de indeplinire a obligatiilor asumate este determinat prin raportarea costului realizate pana la finalul perioadei de raportare pe fiecare obligatie de executie individuala la costul total estimat al proiectului. Estimarea conducerii in ceea ce priveste costurile totale bugetate se bazeaza, in principal, pe ante-calculurile efectuate de departamentul tehnic la inceputul proiectului si revizuite ulterior, dupa caz, la aparitia unor modificari semnificative indicate de managerii de proiect. Avand in vedere natura activitatilor desfasurate, data la care incepe activitatea contractuala si data la care activitatea este finalizata se incadreaza, de regula, in perioade contabile diferite.

Incepand cu 2021, Societatea analizeaza si revizuieste in mod periodic estimarea veniturilor si a costurilor contractuale, deopotriva, in calculul intocmit pentru fiecare contract individual, pe masura ce progreseaza contractul. In 2023, Societatea a recunoscut la venituri 2.162.210 RON (2022: 2.673.140 RON) in corespondenta cu activele contractuale, incluzand marja neta aferenta contractelor in curs la 31 decembrie 2023, calculate pe baza gradului de indeplinire a obligatiilor asumate determinat, precum si provizioane pentru contracte oneroase in suma de 757.880 RON (2022: 953.947 RON). In anii anteriori, activele contractuale au fost recunoscute doar la nivelul costurilor realizate.

iii) Durata de viata a activelor imobilizate corporale si necorporale

Societatea revizuieste durata de viata estimata a activelor imobilizate corporale si necorporale la sfarsitul fiecarei perioade anuale de raportare. Duratele de viata sunt prezentate la nota corespunzatoare. In 2023 nu a au fost inregistrate modificari ale duratelor de viata ale activelor corporale si necorporale.

iv) Valoarea justa a imobiliarilor corporale

Societatea reflecta terenurile, constructiile si echipamentele detinute la valoarea justa. Aceasta este revizuita cu suficienta regularitate pentru a se asigura ca valoarea contabila neta nu difera semnificativ de valoarea justa a activelor respective. Evaluarea imobiliarilor corporale este efectuata de regula cu ajutorul unor experti independenti, ultima evaluare avand loc la 31 decembrie 2023.

Valoarea justa este determinata utilizand metoda valorii de piata pentru bunurile imobiliare si cele mobiliare pentru care exista o piata pe care acestea pot fi tranzactionate, si metoda costului net de inlocuire, pentru activele specializate pentru care nu exista o piata pe care pot fi valorificate.

Pentru bunurile imobiliare specializate, s-au avut in vedere doua metode, determinarea costului de nou, ajustat cu uzura aferenta, precum si abordarea prin venit. La aplicarea abordarii prin venit, valoarea activului in cauza este determinata prin actualizarea fluxurilor de numerar care ar putea fi obtinute in mod rezonabil din exploatare.

v) Provizioane pentru stocuri

La sfarsitul fiecarei perioade de raportare, Societatea analizeaza daca provizioanele pentru stocurile cu miscare lenta sunt suficiente. Politica pentru provizionarea stocurilor cu miscare lenta, este detaliata la Nota 13. Ipotezele si procentele de depreciere aplicate, au fost determinate de catre conducerea societatii in baza unor analize efectuate de tehnicienii si inginerii Societatii. In Nota 13 sunt prezentate miscarile in valoarea provizioanelor pentru stocuri in cursul anului.

vi) Obligatii legate de pensii

Valoarea prezenta a obligatiilor legate de pensii depinde de un numar de factori stabiliti pe baza actuariala folosind un numar de ipoteze. Orice modificare a acestor ipoteze, prezentate detaliat in Nota 22, va influenta valoarea contabila a obligatiilor de pensii. Obligatiile legate de pensii la 31 decembrie 2023 sunt in suma de 879.870 RON (31 decembrie 2022: 941.926 RON). Valoarea a fost determinata atat la 31 decembrie 2023 cat si la 31 decembrie 2022 de firma Gelid Actuarial Company S.R.L. in baza contractului de consultanta si prestari servicii actuariale incheiat cu aceasta.

vii) Impozitul pe profit si impozitul amanat

Societatea este supusa impozitului pe profit intr-o singura jurisdictie (Romania). Exista multe tranzactii si calcule pentru care determinarea finala a impozitului este incerta. Societatea inregistreaza provizioane, daca este cazul, pentru viitoare consecinte posibile ale unor inspectii fiscale. In cazul in care rezultatul fiscal definitiv al acestor aspecte este diferit de sumele inregistrate initial, diferentele respective vor avea impact asupra creantelor si datoriilor privind impozitul pe profit curent si amanat in perioada in care apare diferenta respectiva.

Societatea calculeaza de asemenea impozit amanat, dupa cum se prezinta in Nota 10. Societatea nu a inregistrat impozit amanat in legatura cu ajustarile de valoare supra stocurilor, considerand, in baza analizei efectuate, ca acestea nu genereaza o diferenta temporara, in conformitate cu standardul. Societatea are stocuri vechi de componente, specifice pentru elicoptere si avioane. Acestea includ materiale speciale, a caror casare/ vanzare necesita respectarea unor proceduri foarte stricte; acestea sunt greu de achizitionat din piata, si avand in vedere specificul activitatii Societatii, conducerea nu intentioneaza sa le valorifice prin vanzare/ casare putand avea nevoie de ele in lucrarile viitoare.

4. VENITURI DIN CONTRACTE CU CLIENTII

Mai jos este prezentată o analiză a veniturilor Societății pentru exercitiul financiar:

	31 decembrie 2023	31 decembrie 2022
<i>Recunoscute pe masura indeplinirii obligatiei de executie</i>		
Venituri din vânzarea produselor finite	23.151.320	34.308.117
Venituri din reparații	104.121.524	103.287.619
<i>Recunoscute la momentul livrării</i>		
Venituri din vânzarea mărfurilor	2.725.453	224.709
Venituri din servicii prestate	918.219	666.626
Venituri din alte activități	1.513	1.513
Venituri din vânzarea produselor reziduale	445.401	673.023
Total	131.363.429	139.161.607

Incepand cu 2021, Societatea a efectuat o analiza a obligatiilor contractate, ce i-a permis recunoastrea veniturilor din contractele cu clientii la cost plus marja asociata.

Prețul alocat obligațiilor de execuție nefinalizate (nesatisfăcute sau nesatisfăcute parțial) aferente veniturilor din contractele de fabricație și reparații la sfârșitul perioadei de raportare este de 44.976.268 RON (2022: 31.470.340 RON). Obligația de execuție rămasă cu privire la prestarea serviciilor se așteaptă a fi recunoscută în cel mult un an de la sfârșitul perioadei de raportare.

5. MATERII PRIME, MATERIALE SI UTILITATI

	31 decembrie 2023	31 decembrie 2022
Cheltuieli cu materiile prime	35.060.614	35.990.124
Cheltuieli cu utilitatile	4.697.669	5.312.598
Cheltuieli cu materiale auxiliare	4.765.725	4.451.766
Alte cheltuieli cu materiale	2.390.400	2.040.938
Cheltuieli cu ambalajele	125.735	77.442
Costul bunurilor vandute	2.066.608	143.136
Total	49.106.751	48.016.004

6. BENEFICIILE SI SALARIILE ANGAJAȚILOR

	31 decembrie 2023	31 decembrie 2022
Cheltuieli cu salariile	53.622.613	50.511.494
Cheltuieli cu contributiile sociale	2.324.131	2.231.105
Variatia provizioanelor pentru beneficiile angajatilor (Nota 22)	(285.253)	(128.139)*
Total	55.661.491	52.614.460

* Cifrele comparative pentru exercitiul financiar incheiat la 31 decembrie 2022 au fost reclasificate in conformitate cu prezentarea adoptata în 2023 - variatia provizioanelor pentru beneficiile angajatilor in suma de 128.139 RON, inclusa in 2022 pe linia „Alte castiguri si pierderi, net” este acum prezentata pe linia „Beneficiile si salariile angajatilor”.

NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
 PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2023
 (toate sumele sunt exprimate in RON, daca nu este specificat altfel)

7. ALTE CHELTUIELI SI VENITURI OPERAȚIONALE, NET

	31 decembrie 2023	31 decembrie 2022
Servicii executate de terti	4.113.085	3.783.985
Alte cheltuieli operationale	2.244.933	2.354.203
Taxe si impozite	909.028	942.533
Cheltuieli cu reparatiile	1.166.805	1.195.108
Cheltuieli de publicitate si protocol	1.248.585	1.113.537
Prime de asigurare	247.244	217.814
Cheltuieli cu detasari	398.156	221.037
Cheltuieli cu chirile	92.204	74.665
Cheltuieli cu pregatirea personalului	354.158	113.676
Cheltuieli de transport	679.308	727.637
Alte cheltuieli operationale	11.453.507	10.744.195
Alte venituri operationale	(1.149.640)	(2.144.011)
Alte venituri operationale	(1.149.640)	(2.144.011)
Total, net	10.303.867	8.600.184

Alte venituri operationale includ si venituri cu utilitatile (apa si energie) facturate societatilei invecinate care nu au racordare separata.

8. CHELTUIELI FINANCIARE, NETE

	31 decembrie 2023	31 decembrie 2022
Cheltuieli cu dobanzile aferente imprumuturilor	1.677.337	2.347.606
Cheltuieli cu dobanzile aferente contractelor de leasing	537.729	131.702
Comisioane bancare	319.089	353.902
Alte cheltuieli financiare	85.272	166.903
Cheltuieli financiare	(2.619.428)	(3.000.113)
Venituri din dobanzi	(1.518.037)	(824.690)
Venituri financiare	(1.518.037)	(824.690)
Total, net	1.101.391	2.175.423

9. ALTE CASTIGURI SI (PIERDERI), NET

	31 decembrie 2023	31 decembrie 2022
Pierdere din diferente de curs, net	78.211	(47.213)
Variatia provizioanelor pentru active circulante (stocuri si creante comerciale) (Notele 13,15)	(862.568)	(778.054)
Variatia provizioanelor pentru garantii si contracte onoroase (Nota 22)	196.067	(958.276)
Alte castiguri	321.489	156.190
Pierderi din cedarea imobilizarilor corporale (Nota 11)	(11.469)	(78.600)
Cheltuieli cu reevaluarea imobilizarilor corporale (Nota 11)	(204.879)	-
Venituri din reevaluarea imobilizarilor corporale (Nota 11)	1.073.687	-
Variatia altor provizioane, net de cheltuiala aferenta	-	(59.035)
Total	590.540	(1.764.988)

10. IMPOZIT PE PROFIT

In anul 2023 si 2022, cota impozitului pe profit a fost de 16%.

Impozitul pe profit recunoscut in contul de profit si pierdere:

	31 decembrie 2023	31 decembrie 2022
Impozit pe profit curent	3.044.376	3.200.909
Impozit pe profit amanat	(163.638)	(1.950.970)
Total	2.880.739	1.249.939

Reconcilierea impozitului pe profit curent:

	31 decembrie 2023	31 decembrie 2022
Profit contabil inainte de impozitare	13.776.409	13.439.082
Impozit pe profit (16%)	2.204.225	2.150.253
Cheltuieli nedeductibile/ venituri netaxabile aferente	1.791.820	338.101
Deduceri	(1.115.307)	(1.238.415)
Cheltuiala cu impozitul pe profit	2.880.739	1.249.939
Cota de impozitare efectivă	20,91%	9,30 %

NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
 PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2023
 (toate sumele sunt exprimate in RON, daca nu este specificat altfel)

10. IMPOZIT PE PROFIT (continuare)

Tabelul de miscare privind datoria cu impozitele amanate in 2022 si 2021 se prezinta dupa cum urmeaza:

	Sold la 1 ianuarie 2022	Recunoscut prin contul de profit si pierdere	Recunoscut prin alte elemente ale rezultatului global	Sold la 31 decembrie 2022	Recunoscut prin contul de profit si pierdere	Recunoscut prin alte elemente ale rezultatului global	Sold la 31 decembrie 2023
Imobilizari corporale	(4.634.038)	1.715.691	-	(2.918.347)	263.075	(3.924.309)	(6.759.581)
Provizioane, inclusiv obligatii privind beneficiile angajatilor	(644.952)	235.280	(12.847)	867.385	(99.347)	(3.445)	(704.502)
Impozit net (activ)/datorie	(3.989.086)	1.950.971	(12.847)	(2.050.962)	163.638	(3.927.755)	(5.815.079)

În 2023 si respectiv 2022, Societatea a inregistrat un impozit amânat aferent castigurilor din provizioane de pensii inregistrate prin rezultatul global si un venit din impozit amanat aferent provizioanelor pentru bonusuri, concedii neefectuate, garantii si ajutari de valoare ale clientilor. Datoria cu impozitul amanat recunoscuta in legatura cu imobilizarile corporale este aferent diferentelor temporare din reevaluare, si se diminueaza pe masura amortizarii acestora. Cresterea inregistrata in 2023 se datoreaza reevaluarii imobilizarilor corporale efectuate la 31 decembrie 2023. Nu s-a recunoscut impozit amanat pentru provizioanele de stocuri, in baza rationamentului prezentat in Nota 3.

Impozitul amanat consta din:

	Active		Datorii		Net	
	31-Dec-23	31-Dec-22	31-Dec-23	31-Dec-22	31-Dec-23	31-Dec-22
Imobilizari corporale	-	-	(6.579.581)	(2.918.347)	(6.579.581)	(2.918.347)
Provizioane, inclusiv obligatii privind beneficiile angajatilor	764.502	982.030	-	(114.645)	764.502	867.385
Impozit net (activ)/datorie	764.502	982.030	(6.579.581)	(3.032.992)	(5.815.079)	(2.050.962)

Impozitul amanat de recuperat (activ) si datorie se estimeaza a fi realizat intr-o perioada mai mare de 12 luni de la data incheierii exercitiului financiar de la 31 decembrie 2023 si respectiv 31 decembrie 2022.

NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2023
(toate sumele sunt exprimate in RON, daca nu este specificat altfel)

11. IMOBILIZĂRI CORPORALE

	<u>Terenuri</u>	<u>Cladiri si alte constructii</u>	<u>Instalatii tehnice, echipamente, mijloace de transport</u>	<u>Mobilier, aparatura, birotica, echipament protectie</u>	<u>Imobilizari corporale in curs</u>	<u>Avansuri pentru imobilizari</u>	<u>Total</u>
COST							
1 ianuarie 2022	16.642.911	13.739.711	39.969.477	528.122	2.576.909	-	73.457.129
Intrari	-	-	855.524	-	1.559.182	5.183.693**	7.598.399
Transferuri	-	-	1.372.633	95.759	(1.468.392)	-	-
Iesiri	-	-	(265.914)	-	-	-	(265.914)
31 decembrie 2022	16.642.911	13.739.711	41.931.720	623.881	2.667.699	5.183.693	80.789.615
Intrari	-	-	2.972.757	-	6.905.318	9.518.146**	19.396.221
Transferuri	-	29.187	11.497.110	19.923	(5.377.972)	(6.168.248)*	-
Iesiri	-	-	(139.781)	-	-	-	(139.781)
Impact in rezerva in reevaluare	10.487.811	732.553	13.231.575	74.993	-	-	24.526.932
Impact din reevaluare in contul de profit si pierdere, net	-	949.350	(54.270)	(26.269)	-	-	868.811
Anulare amortizare in urma reevaluarii	-	(1.752.027)	(24.151.766)	(390.523)	-	-	(26.294.316)
31 decembrie 2023	27.130.722	13.698.774	45.287.345	302.004	4.195.045	8.533.591	99.147.482
AMORTIZARE ACUMULATA							
1 ianuarie 2022	-	583.280	9.183.822	106.626	-	-	9.873.728
Amortizarea anului	-	590.380	9.098.764	-	-	-	9.689.094
Amortizare acumulata aferenta iesirilor	-	-	(149.079)	-	-	-	(149.079)
31 decembrie 2022	-	1.173.660	18.133.507	106.626	-	-	19.413.743
Amortizarea anului	-	578.367	6.146.571	283.897	-	-	7.008.835
Amortizare acumulata aferenta iesirilor	-	-	(128.312)	-	-	-	(128.312)
Anulare amortizare in urma reevaluarii	-	(1.752.027)	(24.151.766)	(390.523)	-	-	(26.294.316)
31 decembrie 2023	-	-	-	-	-	-	-
VALOARE CONTABILA NETA							
31 decembrie 2022	16.642.911	12.566.051	23.798.213	517.255	2.667.699	5.183.693	61.375.822
31 decembrie 2023	27.130.722	13.698.774	45.287.345	302.004	4.195.045	8.533.591	99.147.483

* In cursul anului 2023, Societatea a receptionat un echipament pentru care a primit o finantare de la alte institutii financiare

**La 31 decembrie 2023, Societate are avansuri platite furnizorilor pentru echipamente, din care pentru suma de 4.656.223 RON (2022:4.627.544 RON) a fost primita o finantare de la alte institutii financiare, pentru mai multe detalii a se vedea Nota 21

11. IMOBILIZĂRI CORPORALE (continuare)

Evaluarea la valoarea justă a imobilizarilor corporale ale Societății

Terenurile; clădirile și alte construcții; instalațiile tehnice, echipamentele, mijloacele de transport (inclusiv drepturile de utilizare ale acestor active); precum și mobilierul, aparatura birotică și echipamentul de protecție, deținute de Societate sunt evaluate la valorile reevaluate, fiind valoarea justă la data reevaluării, minus orice depreciere acumulată ulterioară și pierderile din depreciere acumulate ulterior. La 31 decembrie 2023 a fost efectuată o evaluare la valoarea justă a acestora de Neoconsult Valuation, evaluatori independenți care nu au legătură cu Societatea. Neoconsult Valuation sunt membri ai Institutului de Evaluatori din România și au calificări adecvate și experiență recentă în evaluarea la valoarea justă a proprietăților în locațiile relevante. Evaluarea este conformă cu Standardele Internaționale de Evaluare și, pentru terenuri și clădiri, s-a bazat pe tranzacții recente pe piață în condiții de concurență pentru proprietăți similare.

Raportul de evaluare a fost întocmit pentru terenul, clădirile, instalațiile, utilajele, mijloacele de transport, mobilierul și echipamentele de protecție umană și materială situate în același loc. Tehnicile de evaluare utilizate au fost abordarea de piață și, pentru proprietățile specializate în care informațiile de piață disponibile au fost insuficiente, Societatea a folosit metoda costului de înlocuire net. Pentru a determina valoarea finală, evaluatorul a folosit, de asemenea, abordarea costurilor și a veniturilor.

Reevaluarea efectuată a relevat o creștere din reevaluare de 25.395.743 RON după cum urmează:

- diferențe favorabile legate de teren în valoare de 10.487.811 RON
- diferențe favorabile legate de clădiri în valoare de 1.681.903 RON
- diferențe favorabile legate de echipamente tehnologice în valoare de 9.753.273 RON
- diferențe favorabile legate de dispozitive și instalații de măsurare în valoare de 2.247.928 RON
- diferențe favorabile față de reevaluarea vehiculelor în valoare de 1.176.104 RON
- diferențe favorabile față de reevaluarea mobilierului și a echipamentelor de protecție umană și materială, în valoare de 48.722 RON.

Creșterea totală din reevaluare a fost înregistrată astfel : 24.526.932 RON creștere rezerve din reevaluare și 868.811 RON impact net din reevaluare în contul de profit și pierdere (din care venituri din reevaluarea imobilizarilor corporale în suma de 1.073.687 RON și cheltuieli cu reevaluarea imobilizarilor corporale în suma de 204.879 RON).

Valoarea contabilă netă a clădirilor, instalațiilor și utilajelor după reevaluare este următoarea:

- Teren - 27.130.722 RON
- Clădiri și alte construcții – 13.698.774 RON;
- Instalații tehnice și utilaje – 43.184.546 RON;
- Echipamente și mijloace de transport – 2.102.799 RON.
- Mobilier și echip de protecție a valorilor – 302.004 RON.

Pentru terenuri și clădiri, s-a folosit abordarea costurilor și veniturilor. În ceea ce privește abordarea costurilor, s-a estimat un cost brut de înlocuire. Costul de înlocuire a fost determinat folosind ghidul stabilit de Cornel Schiopu în ghidul de evaluare „Costuri de reconstrucție - costuri de înlocuire, clădiri industriale, comerciale și agricole”, Iorval, 2010 ajustat cu indicii actualizați pentru august 2023- iulie 2024. Costul de înlocuire brut a fost diminuat cu amortizarea acumulată estimată.

Abordarea venitului presupunea estimarea rezultatului operațional brut, estimarea ratei de capitalizare aferente venitului operațional net, conversia rezultatului operațional brut în valoarea clădirilor folosind următoarele formule: Rezultatul operațional brut / rata de capitalizare aferentă venitului operațional net. Estimarea venitului brut din exploatare a fost făcută după cum urmează :

- s-a estimat o chirie lunară de 6 euro / mp pentru Depozite Centrale, 7 euro / mp pentru magazine generale renovate (spații de birouri), 4.5 euro / mp pentru sala de tratament termic și pentru standul de testare a motorului turbo, 5 euro / mp pentru spații de depozitare, pentru gospodărie laminată și pentru hală construcție usoară și 4 euro / mp pentru depozit de carburanți și combustibil ;
- venitul brut potențial a fost estimat drept chiria obținută timp de 12 luni;
- s-a estimat o rată de ocupare de 90% și s-a estimat venitul brut efectiv;
- s-au estimat cheltuielile aferente proprietarului.

Rata de capitalizare aferentă veniturilor nete efective : s-a utilizat o valoare de 8.50%.

11. IMOBILIZĂRI CORPORALE (continuare)

Evaluarea la valoarea justă a imobilizarilor corporale ale Societății (continuare)

Pentru echipamente a fost utilizată abordarea costurilor.

La baza abordării costurilor se află principiul substituției: un cumpărător prudent nu va plăti mai mult pentru o proprietate, o mașină decât costul achiziționării unei alte proprietăți sau al unei mașini echivalente. Principiul poate fi aplicat fie unui activ individual, fie unei mașini, fie unei întregi instalații complexe. Principiul metodei constă în corectarea valorii de înlocuire (din nou) cu gradul real de amortizare, etapele care trebuie parcurse fiind:

- Determinarea valorii de înlocuire (conform definiției: Valoarea de înlocuire este valoarea în stare nediminuită a unui mijloc fix, la locul de utilizare, gata de punere în funcțiune. Include toate cheltuielile care ar trebui suportate la data evaluării pentru înlocuirea echipamentului considerat într-o stare nouă, cu caracteristici tehnico-economice similare cu cel care urmează să fie evaluat) prin una dintre metodele recomandate (estimare, cost-capacitate, index).

Valoarea de înlocuire a fost obținută printr-o asimilare a costurilor de capacitate plecând din nou de la cotație și prin metoda indexării. Pentru unele dintre echipamente (cele cu o piață mai activă) cotațiile au fost preluate din ofertele anexate raportului.

Clasificarea pe nivel de valoare justă conform IFRS 13 este după cum urmează:

- Nivelul 1 - niciun activ nu poate fi inclus în această categorie, deoarece nu există o piață activă (tranzacții) pentru active identice unde prețurile neajustate pot fi utilizate și accesate de entitate și evaluator la data evaluării
- Nivelul 2 - neutilizat, deoarece s-ar putea determina orice intrări, altele decât prețurile de piață cotate incluse în nivelul 1, care sunt observabile pentru activ sau pasiv, fie direct, fie indirect.
- Nivelul 3 - terenurile, clădirile și echipamentele au fost evaluate folosind abordarea aborderii prin piață, a veniturilor și a costurilor.

Detaliile terenurilor și clădirilor proprietate a Societății și informații despre ierarhia valorii juste la sfârșitul perioadei de raportare sunt după cum urmează:

	<u>Nivel 3</u>	<u>Valoare justă la 31/12/2023</u>
• Terenuri	27.130.722	27.130.722
• Clădiri	13.698.774	13.698.774
• Instalații tehnice și echipamente, mijloace de transport	45.287.345	45.287.345
• Mobilier, aparatura, birotica, echipamente protecție	302.004	302.004

Imobilizari gajate sau ipotecate

La 31 decembrie 2023, Societatea are gajate sau ipotecate imobilizari corporale amortizabile in valoare neta contabila de 13.572.649 RON (31 decembrie 2022 : 17.034.677 RON) și terenuri în valoare de 16.709.633 RON (31 decembrie 2022 : 10.264.304 RON).

Dreptul de utilizare al unor active

Incluse in imobilizarile corporale prezentate mai sus sunt active reprezentand dreptul de utilizare al unor echipamente in suma neta de 14.861.900 RON (dupa reevaluare) (31 decembrie 2022: 5.387.389 RON); cheltuiala cu amortizarea in.2023 a fost de 550.328 RON (2022: 585.855 RON). In cursul anului 2023, intrarile au fost in suma de 11.628.833 RON (2022: 646.000 RON), iar cresterea datorata reevaluării a fost in suma de 66.750 RON.

A se vedea in nota 26 miscarile aferente datoriilor din leasing.

12. IMOBILIZĂRI NECORPORALE

	Alte immobilizări necorporale	Imobilizări necorporale în curs	Total
COST			
La 31 decembrie 2021	22.039.291	-	22.039.291
Intrari	-	952.692	952.692
Iesiri	(470.014)		(470.014)
Transferuri	952.692	(952.692)	--
La 31 decembrie 2022	22.521.969	-	22.521.969
Intrari	-	1.073.040	1.073.040
Iesiri	-	-	-
Transferuri	1.073.040	(1.073.040)	-
La 31 decembrie 2023	23.595.009	-	23.595.009
AMORTIZARE ACUMULATĂ			
La 31 decembrie 2021	21.100.743	-	21.100.743
Amortizarea anului	1.465.083	-	1.465.083
Amortizarea aferenta iesirilor	(479.014)	-	(479.014)
La 31 decembrie 2022	22.086.812	-	22.086.812
Amortizarea anului	733.867	-	733.867
Amortizarea aferenta iesirilor	-	-	-
La 31 decembrie 2023	22.820.679	-	22.820.679
VALOARE CONTABILĂ NETĂ			
La 31 decembrie 2022	435.158	-	435.158
La 31 decembrie 2023	774.330	-	774.330

Imobilizarile necorporale sunt reprezentate in principal de:

1. Program informatic SAP- ERP. Durata de amortizare pentru aceste programe informatice este de 3 ani. Valoarea neta contabila ERP la 31 decembrie 2023 este de 313.468 RON (31 decembrie 2022: de 175.931 RON).
2. Licente IT, valoare ramasa la 31.12.2023: 460.788 RON (31 decembrie 2022: 256.255 RON) cu durate de viata utile de 12 – 36 luni.

13. STOCURI

	31 decembrie 2023	31 decembrie 2022
Materii prime	57.466.358	37.689.547
Consumabile	3.801.813	3.207.888
Ambalaje	72.801	58.786
Produse finite	3.609.129	3.078.441
Productia in curs de executie	16.962.672	15.468.586
Produse semifabricate	18.288.201	14.667.841
Produse reziduale	169.813	105.582
Ajustari de valoare pentru stocuri	(19.620.482)	(18.617.752)
Total	80.750.305	55.658.919

13. STOCURI (continuare)

Stocurile fara miscare au fost ajustate astfel: cu 100% cele fara miscare in ultimii 5 ani (sau mai mult), cu 70% cele fara miscare in ultimii 4 ani si cu 50% cele fara miscare in ultimii 3 ani. Stocurile fara miscare in ultimii 2 ani nu au fost ajustate fiindca majoritatea produselor in stoc au ciclul lung de folosinta.

Pentru ajustarile aferente stocurilor cu miscare lenta s-au luat in calcul numai acele materiale care au avut iesiri in anul 2023, si stocurile la 31.12.2023 si 31.12.2022 care au fost diferite de zero. A fost calculata o rata ca raport intre media stocurilor (la 31.12.2023 si 31.12.2022) si iesirile din anul 2023. Ajustarile au fost calculate in functie de marimea ratei: 30% pentru o rata egala cu 3, 70% pentru o rata egala cu 4 si 100% pentru o rata egala cu 5 (si mai mare).

Stocurile de materii prime si materiale din gestiunile DPPV – Piese finite VIPER; DPRP – Piese reparate; DPMP – materiale periculoase, destinate exclusiv pentru fabricarea parti de aeronave si reparatia motoarelor VIPER 632-41, au fost provizionate 100%.

Societatea de asemenea a evaluat si inregistrat, daca a fost cazul, eventuale ajustari de determinare a valorii realizabile nete in conformitate cu IAS 2.

Miscarea in cadrul ajustarilor pentru deprecierea stocurilor (exclusiv productia in curs de executie) este urmatoarea:

	<u>31 decembrie 2023</u>	<u>31 decembrie 2022</u>
Sold la inceputul anului	(14.251.852)	(14.967.558)
(Crestere)/descrestere provizion recunoscuta in contul de profit si pierdere	(1.065.779)	715.706
Sold la sfarsitul anului	(15.317.631)	(14.251.852)

Cresterea provizioanelor pe tipuri de stoc este după cum urmează pentru anul 2023:

Tip de stoc	Variatie provizion 2023	Variatie provizion 2022
Materii prime	(518.880)	(785.264)
Consumabile si chimicale	(292.167)	167.413
Produce finite si reziduale	(254.733)	(97.555)
Total	(1.065.779)	(715.405)

Miscarea in cadrul ajustarilor pentru deprecierea stocurilor aferente productiei in curs de executie, este urmatoarea:

	<u>31 decembrie 2023</u>	<u>31 decembrie 2022</u>
Sold la inceputul anului	(4.365.900)	(2.844.157)
(Crestere)/descrestere in provizion recunoscuta in contul de profit si pierdere	63.049	(1.521.743)
Sold la sfarsitul anului	(4.302.851)	(4.365.900)

14. ACTIVE CONTRACTUALE SI DATORII CONTRACTUALE

	<u>31 Decembrie 2023</u>	<u>31 Decembrie 2022</u>
Contracte de reparații si de fabricatie	11.697.107	12.219.893
Total	11.697.107	12.219.893
Pe termen lung	-	-
Pe termen scurt	11.697.107	12.219.893

Sumele aferente activelor contractuale sunt solduri datorate de catre clienți în cadrul contractelor de reparații sau fabricatie incheiate pentru care obligatia de executie nu este satisfacuta. Orice sumă recunoscută anterior ca activ contractual este reclasificată în creanțe comerciale în momentul în care este facturată clientului.

Plata pentru obligatiile de executie nesatisfacute nu este datorată de catre client până când serviciile nu sunt complete și, prin urmare, un activ contractual este recunoscut pe perioada în care serviciile sunt efectuate pentru a reprezenta dreptul entității la contraprestație pentru serviciile transferate până în prezent.

Cota de pierdere aferentă activelor contractuale este recunoscută la o sumă egală cu ECL, abordare simplificată, luând în considerare experiența istorică de neplată.

În baza experienței istorice, având în vedere natura specializată a serviciilor oferite, numărul restrans al clienților și faptul că principalii clienți sunt companii de stat sau multinationale cu reputație bună, riscul de credit aferent acestora este foarte redus, prin urmare deprecierea aferentă fiind considerată nesemnificativă. În urma analizei efectuate de către conducerea Societății nu a existat nicio depreciere a acestor creanțe contractuale atât la 31 decembrie 2023 cât și la 31 decembrie 2022.

La 31 decembrie 2023, Societatea are datorii contractuale în suma de 32.695.740 RON (2022: zero) reprezentând avansuri încasate de la IAR SA pentru contractele existente în curs de executie.

15. CREANȚE COMERCIALE

	31 decembrie 2023	31 decembrie 2022
Creante comerciale	29.839.302	28.473.631
Cienti facturi de intocmit	314.754	544.815
Ajustari de valoare pentru creante incerte	(171.869)	(312.031)
Total	29.982.186	28.706.415

Miscarea in cadrul ajustarilor pentru deprecierea creantelor comerciale este urmatoarea:

	31 decembrie 2023	31 decembrie 2022
Sold la inceputul anului	312.031	340.313
Crestere/(Descrestere) in provizion recunoscuta in contul de profit si pierdere	(140.162)	(28.282)
Sold la sfarsitul anului	171.869	312.031

Societatea a provizionat în proporție de 100% creanțe care depășesc 270 de zile, deoarece experiența istorică a indicat faptul că aceste creanțe nu sunt, în general, recuperabile.

Societatea derecunoaște o creanță comercială atunci când există informații care indică faptul că debitorul se află într-o dificultate financiară severă și nu există o perspectivă realistă de recuperare, de exemplu, atunci când debitorul a fost pus în lichidare sau a intrat în procedura falimentului, sau când creanțele comerciale sunt restante de peste doi ani, oricare dintre aceste evenimente ar avea loc mai devreme. Niciuna dintre creanțele comerciale care au fost provizionate nu face obiectul unor activități de executare silită.

Societatea operează în industria de apărare, unde principalii clienți sunt companii de stat care nu au probleme cu plățile. Restul creantelor sunt în legatura cu multinationale cu reputatie solida, ce nu au prezentat intarzieri la plata. Cresterea soldului creantelor la sfarsitul anului se datoreaza finalizarii unui numar mare de comenzi catre finalul anului ce au fost facturate in ultima luna.

16. ALTE CREANȚE

	31 decembrie 2023	31 decembrie 2022
Alte creante	1.491.807	1.534.620
Total	1.491.807	1.534.620

Alte creante cuprind in principal contributi pentru concedii medicale si alte creante pe termen scurt.

17. ALTE ACTIVE CURENTE

	<u>31 decembrie 2023</u>	<u>31 decembrie 2022</u>
Cheltuieli in avans	498.323	413.336
Plati in avans- leasing	631.727	1.530.064
Avansuri catre furnizori	<u>2.183.514</u>	<u>1.620.015</u>
Total	<u>3.313.564</u>	<u>3.563.416</u>

La 31 decembrie 2023 Societatea a platit avansul pentru 5 contracte de leasing financiar pentru echipamente ce urmeaza a fi livrate in perioada urmatoare:

- Echipament mortezare GLEASON
- Echipament rectificat dantura GLEASON
- Masina de rectificat OKAMOTO.
- Instalatie stingere incendii
- Sistem de titrare OMNIS METROHM

18. NUMERAR ŞI ECHIVALENTE DE NUMERAR, DEPOZITE LA TERMEN SI ACTIVE FINANCIARE

NUMERAR SI ECHIVALENTE DE NUMERAR

	<u>31 decembrie 2023</u>	<u>31 decembrie 2022</u>
Numerar in banci	695.233	12.000.422
Numerar in casa	13.498	14.450
Alte disponibilitati	<u>74.184</u>	<u>28.824</u>
Total	<u>782.914</u>	<u>12.043.696</u>

DEPOZITE LA TERMEN

	<u>31 decembrie 2023</u>	<u>31 decembrie 2022</u>
Depozite la banci	18,000,000	-

La 31 decembrie 2023, Societatea are constituite depozite bancare la termen in valoare de, astfel:

- 9.000.000 RON, din data de 7 decembrie 2023 pentru o perioada de 180 de zile cu o dobanda de 5,80% p.a. prin BRD,
- 4.000.000 lei din 4 decembrie 2023 pentru o perioada de 90 zile cu o dobanda de 5,70% p.a. prin BRD
- 5.000.000 lei din data de 4 decembrie 2023 pentru o perioada de 90 zile cu o dobanda de 5,85% p.a. prin Banca Transilvania.

Aceste depozite bancare sunt prezentate separat de numerar si echivalentele de numerar avand in vedere perioada pentru care au fost constituite si faptul ca nu sunt detinute in scopul indeplinirii angajamentelor de numerar pe termen scurt.

ACTIVE FINANCIARE

	<u>31 decembrie 2023</u>	<u>31 decembrie 2022</u>
Titluri de stat	-	5.880.000

In iunie 2022, Societatea a achizitionat titluri de stat in suma de de 5.880.000 RON , cu scadenta in iunie 2023, cu un randament de 6.35% . Valoare justa aferenta acestor titluri nu difera substantial de valoarea inregistrata. Dupa perioada de scadenta aceste titluri nu au mai fost prelungite, iar in anul 2023, soldul este zero.

19. CAPITAL SOCIAL

Capitalul social este vărsat în întregime:

	<u>Nr. de actiuni</u>	<u>Capital social</u>
		<i>RON</i>
Capital social varsat la 1 ianuarie 2022	369.442.475	36.944.248
Capital social la 31 decembrie 2022	369.442.475	36.944.248
Capital social la 31 decembrie 2023	369.442.475	36.944.248

In anul 2023 Societatea nu a inregistrat modificari in capitalul social.

20. REZERVE

	<u>31 decembrie</u> <u>2023</u>	<u>31 decembrie</u> <u>2022</u>
Rezerve legale	7.388.850	7.388.850
Rezerve din reevaluare	67.118.186	46.967.954
Alte rezerve	14.094.961	14.094.961
Total	88.601.997	68.451.765

In anul 2023 si respectiv 2022, Societatea nu a constituit o rezerva legala suplimentara, intrucat aceasta a fost constituita inca din anul 2017 in cuantum de 20% din capitalul social in conformitate cu pragul minim asa cum este prevazut in Legea Societatilor Comerciale nr 31/ 1990 cu modificarile ei ulterioare.

Miscarea in rezervele din reevaluare la 31 decembrie 2023 si respectiv 31 decembrie 2022, este prezentata in tabelul de mai jos :

	<u>31 decembrie</u> <u>2023</u>	<u>31 decembrie</u> <u>2022</u>
Sold la inceputul exercitiului financiar	46.967.954	47.190.885
Rezerva din reevaluare realizata in cursul anului	(452.391)	(222.931)
Crestere in rezerva din reevaluare datorita reevaluarii imobilizarilor corporale (Nota 11)	24.526,932	-
Impozitul amanat asupra rezervei din reevaluare (Nota 10)	(3.924.309)	-
Crestere in rezerva din reevaluare datorita evaluarii, net de impozit	20.602.623	-
Sold la sfarsitul exercitiului financiar	67.118.186	46.967.954

21. ÎMPRUMUTURI, DATORII DE LEASING SI ALTE DATORII FINANCIARE

	31 decembrie 2023	31 decembrie 2022
a) Datorii catre asociati pe termen scurt	4.880.000	4.880.000
Împrumuturi de la asociati (Nota 28)	4.880.000	4.880.000
b) Împrumuturi de la institutii bancare, entități de leasing si alte datorii financiare		
Împrumuturi garantate		
Împrumuturi bancare pe termen scurt	14.113.817	21.291.936
Datorii de leasing pe termen scurt	1.772.883	945.201
Datorii de leasing pe termen lung	10.140.582	1.857.927
Alte datorii financiare pe termen lung	4.656.223	4.627.544
Total împrumuturi de la institutii bancare, entitati de leasing si alte datorii financiare, garantate	30.683.505	28.722.608
Total împrumuturi, datorii de leasing si alte datorii financiare (a + b)	35.563.505	33.602.608
Din care:		
Împrumuturi si datorii de leasing pe termen scurt	20.766.700	27.117.137

a) Sume datorate asociatilor

Societatea a încheiat la sfârșitul lunii martie 2009 contracte de împrumut cu asociații pentru finanțarea activității operaționale după cum urmează:

- Viehmann Radu 4.580.000 lei din care 4.500.000 lei conform Contractului 178/2009 și actelor adiționale ulterioare și 80.000 lei conform contractului pe termen scurt nr 538/2011.
- Ciorapciu Dana Maria 300.000 lei conform Contractului 867/2012 și a actelor adiționale ulterioare.

Acestea se prelungesc anual, prin acte adiționale, în cursul anului platindu-se dobânda aferentă acestor contracte.

În ianuarie 2022, cele două contracte au fost prelunghite și s-au încheiat documente suplimentare după cum urmează: AA 13 /28.01.2022 la contractul 178/2009 și respectiv AA 9 / 28.01.2022 la contractul 867/2012. Ambele documente suplimentare au prelunghit valabilitatea celor 2 contracte până la 31.01.2023, iar dobânda brută este de 5,46% / an, care include procentul aferent impozitului pe veniturile din investiții, care în prezent, conform Codului fiscal, este de 10%.

În mai 2022, cele două contracte au fost modificate suplimentar după cum urmează: AA 14 /13.05.2022 la contractul 178/2009 și respectiv AA10 / 13.05.2022 la contractul 867/2012. Ambele documente modifica procentul de dobânda de la 5,46% la 7,8% pentru perioada 14.05.2022 – 31.01.2023. Astfel dobânda brută este de 7,8% / an, dobânda care include procentul aferent impozitului pe veniturile din investiții, care în prezent, conform Codului fiscal, este de 10%.

În februarie 2023, cele două contracte de împrumut cu asociații, au fost prelunghite și s-au încheiat documente suplimentare după cum urmează: AA 15 /14.02.2023 la contractul 178/2009 și respectiv AA 11 / 14.02.2023 la contractul 867/2012; aceste acte adiționale au modificat procentul de dobânda de la 7,8% la 8,8%/an, dobânda care include procentul aferent impozitului pe veniturile din investiții, care în prezent, conform Codului fiscal, este de 10%.

21. ÎMPRUMUTURI, DATORII DE LEASING SI ALTE DATORII FINANCIARE (continuare)

b) Sume datorate instituțiilor de credit

Contract	Sold la 31 decembrie 2023	Sold la 31 decembrie 2022
(A) BRD		
– Facilitate de Credit nr. 103 BIS/28.04.2006	6.019.635	14.168.381
(D) Banca Transilvania		
– Contract de Credit nr. 186/24.06.2009	8.094.182	7.123.555
	14.113.817	21.291.936

(A) BRD – Facilitatea de credit nr. 103 BIS/28.04.2006

Societatea are o linie de credit și o facilitate de emitere SGB și deschiderea de acreditive cu BRD care a fost prelungită de-a lungul timpului prin acte adiționale.

- Actul adițional nr. 63 / 25.08.2021 a prelungit perioada de valabilitate a plafonului de finanțare globală a facilității A, multiopțiuni, fără caracter obligatoriu, până la 31.08.2022, și pentru facilitatea B până la 31.12.2022.
- Actul adițional nr. 64 / 31.08.2022 a prelungit perioada de valabilitate a plafonului de finanțare globală a facilității A, multiopțiuni, fără caracter obligatoriu, până la 31.08.2023, și pentru facilitatea B avem precizarea privind termenul de utilizare care nu poate depăși termenul de utilizare facilitate A, valoarea SGB nu poate depăși 12 luni de la emiterea/deschiderea. Contractul prevede comisionul de facilitate (acordare) în cazul nostru de prelungire și o serie de comisioane în cazuri speciale (comision modificare SGB, comision de analiza SGB, comision deschidere L\C (acreditiv), comision modificare acreditiv, comision netulizare/anulare acreditiv). Toate celelalte prevederi ale Contractului de credit rămân neschimbate, inclusiv cele referitoare la garanții, dobânzi, comisioane. La data de 31.12.2022 soldul creditului este de 14.168.381 RON.
- Actul adițional nr. 65 / 29.08.2023 a prelungit perioada de valabilitate a plafonului de finanțare globală a facilității A, multiopțiuni, fără caracter obligatoriu, până la 31.08.2024, și pentru facilitatea B, valoarea SGB nu poate depăși 12 luni de la emiterea/deschiderea. Contractul prevede o serie de comisioane în cazuri speciale (comision modificare SGB, comision de analiza SGB, comision deschidere L\C (acreditiv), comision modificare acreditiv, comision netulizare/anulare acreditiv). Dobânda pentru sumele utilizate este variabilă, rata afisată ROBOR 3M + marja de 3,5% p.a. La data de 31.12.2023 soldul creditului este de 6.019.635 RON.

Valoarea scrisorilor de garanție emise din plafonul de credit și valabile la 01.01.2022 este de 641.312 RON, cu scadența 31.08.2022. La data de 15.09.2022 a fost emisă Scrisoare de Garanție Bancară de returnare a avansului în favoarea clientului Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării și Inovării (UEFISCDI) în valoare de 145.800 RON cu scadența 31.01.2023. La data de 22.12.2022 a fost emisă Scrisoare de Garanție Bancară de Buna Executie în favoarea clientului UM01836 în valoare de 1.284.522 RON cu scadența 30.06.2023.

La data de 31.12.2022 limita aprobată este de 19.365.000 RON, din care utilizat prin linia de credit 14.168.381 RON și prin Scrisori de Garanție Bancară 1.427.322 RON, limita disponibilă de utilizat fiind de 3.769.296 RON

Valoarea scrisorilor de garanție emise din plafonul de credit și valabile la 31.12.2023 este de 1.931.866 RON astfel: la data de 23.03.2023 a fost emisă Scrisoare de Garanție Bancară de returnare a avansului în favoarea clientului Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării și Inovării (UEFISCDI) în valoare de 283.668 RON cu scadența 25.01.2024. La data de 22.12.2023 a fost emisă Scrisoare de Garanție Bancară de Buna Executie în favoarea clientului UM01836 în valoare de 1.648.198 RON cu scadența 20.12.2024

La data de 31.12.2023 limita aprobată este de 19.365.000 RON, din care utilizat prin linia de credit 6.019.635 RON și prin Scrisori de Garanție Bancară 1.931.866 RON, limita disponibilă de utilizat fiind de 11.413.499 RON.

(B) Banca Transilvania – Contract de împrumut nr. 186/24.06.2009

La 18.05.2021, a fost încheiat Actul Adițional nr. 29/186, al cărui obiect este modificarea condițiilor următoare: prelungire facilitate de credit până la data de 18.05.2022; valoarea creditului 9.400.000 RON; Trageri multiple. Perioada utilizare : până la 17.05.2022. Scadența 18.05.2022

La 12.10.2021 a fost semnat Actul Adițional nr. 31/186 prin care se modifică structura de garanții prin eliminarea imobilelor cu nr cadastral 233974 și 229339 în baza unui raport de evaluare cu condiția ca garanția rămasă să aibă un grad de acoperire de 85%.

21. ÎMPRUMUTURI, DATORII DE LEASING SI ALTE DATORII FINANCIARE (continuare)

La 28.02.2022, a fost încheiat Actul Adițional nr. 32/186, care face precizări privind folosirea liniei de credit pentru capital de lucru. Se adaugă comision evaluare la emiterea actului adițional în valoare fixă de 3.045 lei, platibil la data implementării actului adițional și sunt precizate garanțiile care se mențin. Valoarea creditului: 9.400.000 lei; Trageri multiple. Perioada utilizare : până la 17.05.2022. Scadența 18.05.2022.

La 16.05.2022, a fost încheiat Actul Adițional nr. 33/186, al cărui obiect este modificarea condițiilor următoare: prelungire facilitate de credit până la data de 17.05.2023; valoarea creditului 9.400.000 lei; Trageri multiple. Utilizare credit până la 16.05.2023. Se menține dobânda 2,5% plus ROBOR 6M calculabil în ultima zi lucrătoare a trimestrului calendaristic precedent. Utilizare credit până la 16.05.2023.

La 12.05.2023, a fost încheiat Actul Adițional nr. 38/186, al cărui obiect este modificarea condițiilor următoare: prelungire facilitate de credit până la data de 16.05.2024; valoarea creditului 9.400.000 lei; Trageri multiple. Utilizare credit până la 16.05.2024. Se menține dobânda 2,5% plus ROBOR 6M calculabil în ultima zi lucrătoare a trimestrului calendaristic precedent. Utilizare credit până la 16.05.2024.

Soldul creditului la 31.12.2023 este de 8.094.182 RON (31.12.2022 : 7.123.555 RON).

Se mențin următoarele garanții:

- ipotecă imobiliară de prim rang pe obiectivele 6,8,11 și 10, teren de 583 mp, teren intravilan gratuit de 684 mp și garanție mobilă reală pe încasări și soldul contului curent și al subconturilor deschis la BT, cu nr. 186 / CES / 02 / 06.06.2012, modificat și completat de AA 01/186 / CES / 02 / 21.05.2019.
- ipotecă mobilă asupra bunurilor existente pentru 18 echipamente, eliminând spre deosebire de contractul anterior, mașina de transmisie Maxicut.

Garanțiile asupra bunurilor existente pentru 18 echipamente sunt menținute, în conformitate cu Contractul de ipotecă mobilă pentru bunurile existente determinate nr. 186 / GAJ / 01.27.02.2014, modificată și completată prin Actul adițional nr. 04/186 / GAJ / 01 / 18.05.2020.

Conform clauzelor contractuale standard, clientul se obligă să prezinte băncii pentru analiză toate documentele necesare extinderii facilității de credit cu cel puțin 45 de zile înainte de scadența facilității.

Turbomecanica are obligația de a realiza un rulaj prin BT de min. 33% din Cifra de afaceri realizată. Condiție de rulaj a fost îndeplinită. Clauzele speciale ale facilității sunt menținute și rămân neschimbate.

b) Sume datorate instituțiilor de leasing și alte datorii financiare

În anul 2023, Societatea a încheiat noi Contracte de leasing cu BT Leasing, pentru achiziționarea de echipamente pentru creșterea capacității de producție:

- Echipament mortezare GLEASON
- Echipament rectificat dantura GLEASON
- Mașina de rectificat OKAMOTO.
- Instalatie stingere incendii
- Sistem de titrare OMNIS METROHM

Soldul acestora la 31.12.2023 este de: 4.962.161 RON (valoarea inițială contractelor noi de leasing încheiate în anul 2023 a fost în valoare de 6.117.746 RON).

De asemenea, Societatea mai are în curs de desfășurare contracte de leasing financiar pentru echipamente încheiate în anii anteriori, al cărui sold este de 6.951.309 RON la 31 decembrie 2023.

Activele aferente acestor contracte de leasing sunt prezentate la Nota 11. Toate datoriile de leasing sunt scadente într-o perioadă de până la 5 ani.

Societatea, are încheiate contracte de vânzare și leaseback pentru echipament de mortezare GLEASON PFAUTER cu valoare finanțată de 914.077 EURO cu termen estimat de recepție aprilie 2024 și echipament de rectificat dantura Gleason cu valoare finanțată de 990.000 euro cu termen estimat de recepție în septembrie 2024. La 31 decembrie 2023, Societatea a plătit avansuri în suma de 4.656.223 RON către furnizorii de echipamente, prezentate în Nota 11. În contrapartidă cu aceste avansuri plătite, s-a obținut o finanțare de la societatea de leasing, prezentată pe linia de alte datorii financiare. Conform termenilor contractuali, aceste active vor fi recepționate în perioada următoare. De la data recepției, Societatea va dobândi un drept de utilizare și în contrapartidă o datorie de leasing financiar, pe baza contractelor încheiate.

22. PROVIZIOANE

	Provizioane pentru beneficii post- angajare	Alte provizioane în legătură cu personalul	Provizioane pentru garanții	Provizioane pentru contracte oneroase	Total
Sold de deschidere 01.01.2023	941.926	2.197.146	1.016.104	953.947	5.109.123
Aditii	197.488	1.891.928	-	757.880	2.847.296
Utilizat	(238.010)	-	-	-	(238.010)
Reversare prin contul de profit si pierdere	-	(2.136.659)	-	(953.947)	(3.090.606)
Castig actuarial – alte elemente ale rezultatului global	(21.534)	-	-	-	(21.534)
Sold final 31.12.2023	879.870	1.952.415	1.016.104	757.880	4.606.272

La 31 decembrie 2023, toate provizioanele cu exceptia provizionului „ Provizioane pentru beneficii post-angajare” sunt prezentate ca si provizioane curente. Din totalul “ Provizionului pentru beneficii post-angajare’ suma de 80.771 RON este prezentata ca si provizion pe termen scurt in timp ce diferenta de 799.099 RON ca si provizion pe termen lung (2022: suma de 128.259 RON este prezentata ca si provizion pe termen scurt in timp ce diferenta de 813.667 RON ca si provizion pe termen lung).

Alte provizioane în legătură cu personalul

In „Alte provizioane in legatura cu personalul” la 31 decembrie 2023 sunt incluse urmatoarele: provizion pentru bonusuri de performanta ale anului 2023 ce vor fi acordate in 2024 si provizion pentru concedii de odihna neefectuate la 31 decembrie 2023. Cheltuiala cu aceste contributii inregistrate in anul curent este prezentat in Nota 6 impreuna cu reversarea provizionului aferent. Sumele prezentate la aditii in 2023, cuprind in principal consituirea provizionului pentru bonusuri de performanta pentru anul 2023, iar cele prezentate la utilizari, constau in reversarea provizionului pentru bonusuri de performanta odata cu acordarea acestor bonusuri.

Provizioane pentru beneficii post-angajare

Societatea acorda angajatilor sai urmatoarele beneficii:

- Beneficii la pensionare in cuantumul a doua salarii de baza avute in luna precedenta pensionarii;
- Ajutor in caz de deces al angajatului: 5 salarii minime pe societate plu 25% din aceasta suma fiecarui copil aflat in intretinere;
- La incetarea activitatii din iniativa societatii ca urmare a restrangerii activitatii sale, societatea se obliga sa acorde plati compensatorii de pana la 6 salarii individuale, reprezentand 20% din salariul individual al lunii precedente incetarii activitatii pentru fiecare an lucrat in societate, dar nu mai putin de un salariu, in afara drepturilor cuvenite la zi, fara afectarea din aceasta cauza a drepturilor salariale ale personalului ramas.

Cea mai recenta evaluare actuariala a provizionului pentru beneficii post-angajare a fost efectuata la 31 decembrie 2023, de catre firma GELID ACTUARIAL COMPANY. Valoarea actualizată a obligatiei privind beneficiul determinat costurile aferente serviciilor curente si costul serviciului trecut, au fost măsurate utilizând Metoda Factorului de Credit Proiectat (MFCP). Aceste beneficii urmeaza a fi platite in mare in urmatoorii 5-15 ani.

Principalele ipoteze utilizate în scopul evaluărilor actuariale au fost după cum urmează:

- Ipoteze demografice despre caracteristicile viitoare ale angajaților eligibili pentru beneficii:

Mortalitatea angajaților și a membrilor familiilor lor. Tabela Romaneasca de Mortalitate 2018 (bărbați și femei) emisă de Institutul Național de Statistică.

Rata fluctuației angajaților În 2023, rata de rotație a angajaților a fost de 10,4%. Pentru acest exercițiu s-a considerat media ultimilor trei ani care a fost de 10,8% p.a. Pe baza structurii de vârstă a personalului, modelul ratei fluctuației personalului ia în considerare numărul de ani rămași până la pensionare și rezultă un număr de angajați care ar urma să plece și să fie înlocuiți egal cu 10,8% din numărul total de angajați. Rata de fluctuație a angajaților este:

- 28.5% pa pentru angajații care mai au peste 35 de ani până la pensionare

- Liniar descrescătoare către 0% pentru angajații cu un număr de ani până la pensionare cuprins între 35 și 5 ani;

Pentru ultimii 5 ani până la pensionare am considerat că angajații nu mai caută sa-și schimbe locul de muncă și că au acumulat suficientă experiența pentru a nu fi înlocuiți pe motive disciplinare au profesionale.

Rata concedierilor Pentru perioada de după 31 decembrie 2023 nu a fost comunicat un plan de reducere a personalului.

22. PROVIZIOANE (continuare)

2) Ipoteze financiare

Rata de actualizare	<p>Pentru rata de actualizare s-au considerat randamentele obligațiunilor de pe piața activă la sfârșitul lunii decembrie 2023. Duratele reziduale până la maturitate disponibile au fost de 1-12 ani și 14 ani. Pentru celelalte durate am estimat rata de actualizare folosind metoda de extrapolare Smith-Wilson. Asumsițiile pe termen lung au fost:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rata estimată a inflației pe termen lung 2% p.a. – Randamentul real pe termen lung estimat al obligațiunilor guvernamentale 1.45% p.a. – Prima de ilichiditate pentru România 0%. <p>Astfel, s-a considerat o rata forward de echilibru de 3.45% pa. Metoda asigură compatibilitatea dintre rata de actualizare și rata inflației. Rata de actualizare medie ponderata este de 6% pa.</p>
Rata inflației	<p>Pe baza statisticilor emise de INSSE și a prognozei BNR din luna noiembrie 2023 s-a estimat rata inflației după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 4.8% în 2024 – 3,5% în 2025 – 3,0% în 2026 - 2.5% în 2027 - 2031 și urmând o tendință descrescătoare in anii urmatori <p>Rata medie ponderata a inflatiei este 2,8% p.a.</p>
- Rata de crestere a salariilor	<p>Compania a comunicat că estimează creștere medie de 4.0% în 2024. Pentru 2025 și anii următori s-a considerat ca salariile vor crește în medie cu indicele prețului de consum aferent fiecărui an. Rata medie ponderata a creșterilor salariale este de 2,8% pa.</p>

Componentele costurilor de beneficii determinate recunoscute in profit sau pierdere sunt dupa cum urmeaza:

Modificarea valorii prezente a obligației:	31 decembrie 2023	31 decembrie 2022
Valoarea prezenta a obligatiei	941.926	1.150.356
Costul dobanzii	70.785	53.713
Costul serviciului curent	126.703	142.758
Plățile din provizioane în cursul anului	(238.010)	(324.610)
(Câștigul)/pierderea actuarială aferentă perioadei	(21.534)	(80.291)
Costuri aferente serviciului trecut	-	-
Valoarea prezentă a obligației - 31 decembrie	879.870	941.926
	31 decembrie 2023	31 decembrie 2022
Calculul cheltuielii aferente perioadei:		
Costul dobanzii	70.785	53.713
Costul serviciului curent	126.703	142.758
Costuri aferente serviciului trecut	-	-
Cheltuieli aferente perioadei recunoscute în contul de venit și pierderi	197.488	196.471
Alte elemente ale rezultatului global*		
Suma (câștigului)/pierderii actuariale în perioada de raportare	(21.534)	(80.291)

*in Situatia Rezultatului Global suma este prezetata net de impactul impozitului amanat atat la 31 decembrie 2023 cat si la 31 decembrie 2022

22. PROVIZIOANE (continuare)

Schimbarea provizionului	31 decembrie 2023	31 decembrie 2022
Balanta de deschidere – 1 ianuarie	941.926	1.150.356
Miscarea aferenta perioadei	175.954	116.180
Plati	(238.010)	(324.610)
Total provizion	879.870	941.926

Ipozele actuariale semnificative pentru determinarea obligatiei definite sunt urmatoarele: rata de actualizare, cresterile salariale previzionate si mortalitatea.

Analiza Maturității Plăților de Beneficii 2023

Proiecția plăților beneficiilor (RON)

Maturitatea obligațiilor cu beneficiile definite	Beneficii la pensionare	Ajutoare în caz de deces al angajaților	Total Obligații cu Beneficiile Definite
Pana la 1 an	23.573	57.198	80.771
1 – 2 ani	8.003	56.308	64.311
2 – 5 ani	104.789	155.986	260.774
5 – 10 ani	1.221.989	179.775	1.401.764
Peste 10 ani		124.071	1.015.756

Analiza Senzitivității 2023

Ipoze	31 decembrie 2023 Beneficii post-angajare	31 decembrie 2022 Beneficii post-angajare
PVDBO at 31.12.2023 (RON)	879.870	941.926
Rata de actualizare +1%	818.706	888.061
Rata de actualizare -1%	947.681	1.001.066
Rata de creștere a salariilor +1%	949.845	1.004.444
Rata de creștere a salariilor -1%	815.798	884.234
Creșterea longevității cu 1 an	866.690	934.440

Provizioane pentru garanții

Dupa cum este mentionat in Nota 3, la venituri din contracte, Societatea ofera clientilor sai o garantie intre 12-18 luni. Conducerea Societatii face o analiza a costurilor istorice cu reparatiile in garantie, si in baza acestei analize inregistreaza un provizion de garantii. In anul 2023 provizionul de garantii a ramas la acelasi nivel ca in anul 2022: 1.016.104 RON.

Provizioane pentru contracte oneroase

Pentru contractele de fabricatie incheiate, unde Societatea estimeaza pierderi, s-a inregistrat un provizion pentru contracte oneroase.

23. DATORII COMERCIALE ȘI ALTE DATORII

	31 decembrie 2023	31 decembrie 2022
Datorii comerciale	7.958.652	5.719.775
Datorii privind facturile de primit	1.148.345	1.021.428
Alti creditori	-	2.318
Total	9.106.997	6.743.521

24. ALTE DATORII CURENTE

	31 decembrie 2023	31 decembrie 2022
Salarii datorate	2.265.552	1.878.906
Taxe aferente salariilor datorate	2.982.323	2.430.202
TVA de plata	3.317.578	3.443.732
Alti creditor	39.965	75.899
Alte taxe	259.395	290.016
Dividende	1.400.924	828.073
Total	10.265.737	8.946.828

25. RAPORTAREA PE SEGMENTE

Segmentele operationale ale Societatii, dupa cum sunt evidentiata mai jos, reprezinta principalele produse si servicii efectuate: fabricarea partilor de aeronave, reparatii de motoare si altele.

De asemenea, impartire pe zone geografice tine cont de tara de origine a principalilor clienti ai companiei. Conducerea Societatii nu monitorizeaza afacerea la nivelul acestor segmente, ci doar veniturile inregistrate. Activele detinute deservesc toate segmentele prezentate.

Prin urmare, Societatea nu poate prezenta profitabilitatea si CAPEX-ul la nivel de segment individual.

Venituri pe segmente

Segment	31-Dec-2023	31-Dec-2022
Producție piese de aeronave	23.151.320	34.308.117
Reparații motoare	104.121.524	103.287.619
Altele venituri	4.090.585	1.565.871
Total	131.363.429	139.161.607

Informații geografice

Veniturile societății din relația cu clienții externi și informații despre activele sale pe segmente (active imobilizate, cu excepția instrumentelor financiare, a activelor cu impozitul amânat și a altor active financiare în funcție de zona geografică sunt detaliate mai jos:

Regiune	2023	2022
EUROPA	131.172.225	139.028.953
- din care: in Romania	112.035.314	120.291.565
SUA	122.098	122.739
ASIA	69.106	9.914
TOTAL	131.363.429	139.161.607

26. INSTRUMENTE FINANCIARE

a) Gestionarea riscului privind capitalul

Societatea își gestionează capitalul pentru a se asigura că își va putea continua activitatea concomitent cu maximizarea valorii acționarilor, prin optimizarea soldului de datorii și capital propriu.

Structura capitalului Societății constă în datorii, care include împrumuturile prezentate la nota 21, numerarul și echivalentele de numerar și depozitele bancare la termen prezentate la nota 18, precum și capitalul propriu.

Capitalul propriu cuprinde capitalul social, rezervele și rezultatul reportat, așa cum sunt prezentate în notele 19 și 20.

Societatea monitorizează capitalul pe baza gradului de îndatorare. Această rată este calculată ca raport între datoria netă și capital total. Datoria netă se calculează ca împrumuturi totale (incluzând împrumuturile și datoriile din leasing atât pe termen scurt cât și pe termen lung și excluzând alte datorii financiare pe termen lung) mai puțin numerar și echivalente de numerar.

Capitalul total este calculat ca și „capital și rezerve” așa cum este raportat în bilanț.

Gradul de îndatorare la 31 decembrie 2023 și 31 decembrie 2022 a fost după cum urmează:

	31 decembrie 2023	31 decembrie 2022
Total împrumuturi și datorii din leasing	30.907.282	28.975.064
Numerar și echivalente de numerar și depozite la termen	(18.782.914)	(12.043.696)
Datorie neta	12.124.368	16.931.368
Total capital și rezerve	146.018.653	122.751.780
Gradul de îndatorare	8%	14%

b) Gestionarea riscului de credit

Societatea este supusă unui risc de credit datorat creanțelor sale comerciale și a celorlalte tipuri de creanțe. Societatea are politici menite să asigure că vânzările se fac către clienți cu referințe corespunzătoare privind bonitatea acestora.

Data de scadență a datoriilor este atent monitorizată și sumele datorate după depășirea termenului sunt urmărite cu promptitudine. Creanțele comerciale (clienții) sunt prezentate net de ajustările pentru deprecierea creanțelor incerte. Societatea dezvoltă politici care limitează valoarea expunerii la credit față de orice instituție financiară.

Societatea nu solicită depozite colaterale însă în anumite cazuri, limitate, solicită avansuri de la clienți.

Concentrația creanțelor comerciale și a veniturilor din contracte este după cum urmează:

	Creanțe comerciale la 31 decembrie 2023	Active contractuale la 31 decembrie 2023	Venituri din contractele cu clienții în 2023	Creanțe comerciale la 31 decembrie 2022	Active contractuale la 31 decembrie 2022	Venituri din contractele cu clienții în 2022
Primii 3 clienți	24.087.151	7.067.145	110.413.050	25.564.107	7.311.314	119.270.918
Alții	5.895.035	4.630.052	20.950.379	3.142.309	4.908.578	19.890.689
Total	29.982.186	11.697.107	131.363.429	28.706.415	12.219.893	139.161.607

Principalii 3 clienți în funcție de vânzări se încadrează la o categorie de risc scăzută.

NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
 PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2023
 (toate sumele sunt exprimate in RON, daca nu este specificat altfel)

26. INSTRUMENTE FINANCIARE (continuare)

Disponibilitatile banesti inclusiv depozitele la termen sunt tinute in institutii financiare care sunt evaluate cu risc minim de default. Acestea sunt BRD si Banca Transilvania.

Valorile contabile reprezintă expunerea maximă a Societății la riscul de credit aferent creanțelor existente.

Pe această bază, provizionul pentru pierdere la 31 decembrie 2023, 31 decembrie 2022 a fost determinat prin provizionarea creanțelor mai vechi de 270 de zile.

c) Gestionarea riscului de valută

Societatea este expusă fluctuațiilor cursului de schimb valutar în tranzacțiile comerciale si de finanțare. Riscul valutar rezultă din activele și datoriile comerciale recunoscute, inclusiv împrumuturile, exprimate în valută. Datorită costurilor mari asociate, politica Societății este să nu utilizeze instrumente financiare derivate pentru diminuarea acestui risc.

Valorile contabile ale monedelor companiei exprimate în active și pasive monetare la data raportării sunt următoarele:

2023	EUR	USD	GBP	CHF	RON	TOTAL
	1 EUR = RON 4,9746	1 USD = RON 4,4958	1 GBP = RON 5,7225	1 CHF = RON 5,3666	1 RON = RON	31 decembrie 2023
	RON	RON	RON	RON	RON	RON
ACTIVE						
Numerar și echivalente de numerar	427.935	51.005	10.255	51.026	242.694	782.914
Depozite la termen					18.000.000	18.000.000
Creanțe comerciale	5.590.927	-	-	-	24.391.260	29.982.186
Active contractuale	-	-	-	-	11.697.107	11.697.107
DATORII						
Datorii comerciale și de altă natură	5.430.530	735.215	94.767	21.858	2.824.627	9.106.997
Împrumuturi si contracte de leasing pe termen scurt și lung	11.913.464	-	-	-	18.993.817	30.907.282
Datorii contractuale	-	-	-	-	32.695.740	32.695.740
Alte datorii financiare pe termen lung	4.656.223	-	-	-	-	4.656.223
Expunere netă a soldului (active - datorii)	(15.981.356)	(684.210)	(84.512)	29.168	(183.123)	(16.904.034)

NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
 PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2023
 (toate sumele sunt exprimate in RON, daca nu este specificat altfel)

26. INSTRUMENTE FINANCIARE (continuare)

2022	EUR	USD	GBP	CHF	RON	TOTAL
	1 EUR = RON 4,9474	1 USD = RON 4,6346	1 GBP = RON 5,5878	1 CHF = RON 5,0829	1 RON = RON	31 decembrie 2022
	RON	RON	RON		RON	RON
ACTIVE						
Numerar și echivalente de numerar	2.510.078	23.661	1.323	4.834	9.503.799	12.043.696
Investitii financiare	-				5.880.000	5.880.000
Creanțe comerciale	6.264.095	9.924	-	-	22.432.397	28.706.415
Active contractuale	5.592.362	-	-	-	6.627.531	12.219.893
DATORII						
Datorii comerciale și de altă natură	2.216.852	49.769	8.040		4.468.860	6.743.521
Împrumuturi și contracte de leasing pe termen scurt și lung	2.803.128	-	-	-	26.171.936	28.975.064
Alte datorii financiare	-	-	-	-	4.627.544	4.627.544
Expunere netă a soldului (active - datorii)	9.346.555	(16.185)	(6.717)	4.834	9.175.387	18.503.875

26. INSTRUMENTE FINANCIARE (continuare)

c) Gestionarea riscului de valută (continuare)

Analiza de senzitivitate

Societatea este expusă, în principal, cu privire la cursul de schimb al EUR si USD față de RON. Tabelul următor detaliază sensibilitatea societății la o creștere de 10% a principalelor monede în care societatea deține elemente monetare. 10% este rata de sensibilitate folosită atunci când se face raportarea internă a riscului valutar către conducerea superioară și reprezintă estimarea conducerii cu privire la modificările rezonabil posibile ale cursurilor de schimb.

Analiza senzitivității include doar valuta rămasă exprimată în elemente monetare și ajustează conversia la sfârșitul perioadei pentru o modificare de 10% în cursurile de schimb.

În tabelul următor o valoare negativă indică o descreștere a profitului atunci când RON se depreciază cu 10% față de valutele de mai jos. O întărire cu 10% a RON față de monedele în care societatea deține elemente monetare va avea un impact egal și de sens opus asupra profitului și a altor capitaluri proprii iar soldurile de mai jos vor fi pozitive.

	apreciere de 10% a RON față de alte valute - impact asupra rezultatului la:	
	31 decembrie 2023	31 decembrie 2022
EUR	(1.598.136)	934.655
USD	(68.421)	(283)
GBP	(8.451)	(457)
CHF	2.917	483

d) Gestionarea riscurilor de lichiditate și de rată a dobânzii

Managementul prudent al riscului de lichiditate implică menținerea de numerar suficient și a unor linii de credit disponibile, prin continua monitorizare a fluxului de trezorerie estimat și real și prin corelarea scadențelor activelor și pasivelor financiare.

Riscul ratei dobânzii reprezintă riscul ca fluxurile viitoare de numerar aferente instrumentelor financiare să fluctueze din cauza modificărilor de dobânzi pe piață. Fluxurile operationale de numerar sunt impactate în principal de modificările ratelor de dobândă, de împrumuturile în moneda străină de la instituții financiare din România.

Compania are împrumuturi semnificative care o expun la variații semnificative de fluxuri de numerar ca urmare a variației dobânzilor. Compania este în proces continuu de negociere cu bancile privind împrumuturile acordate, ratele de dobândă și perioadele de rambursare.

Analiza de senzitivitate – dobânda

Analizele de sensibilitate de mai jos au fost determinate pe baza expunerii la ratele dobânzii pentru instrumentele nederivate la data raportării. Pentru pasivele cu rată variabilă, analiza este pregătită presupunând că suma datoriei restante la data raportării era restantă pentru întregul an.

O parte din dobândă Societatea o plătește companiilor de leasing, în cazul în care dobânda este fixă, deci nu are impact asupra fluctuațiilor ratelor dobânzii.

Pentru împrumuturile pe termen scurt, dobânda are o componentă volatilă (ROBOR) și este de aproximativ 8-9% pe lună.

Presupunând o creștere cu 2%, care din punct de vedere istoric este creșterea ratelor ROBOR, impactul în contul de profit și pierdere va fi nesemnificativ.

26. INSTRUMENTE FINANCIARE (continuare)

d) Gestionarea riscurilor de lichiditate și de rată a dobânzii (continuare)

2023	Rata dobanda	Mai puțin de 1 luna	Mai puțin de 1 an	1 - 5 ani	Peste 5 ani	Total
Datorii comerciale si alte datorii		3.646.892	5.460.105		-	9.106.997
Imprumut pe termen scurt si lung (din care) :		-	22.445.862	5.052.137	-	27.497.999
Credite bancare pe termen scurt in lei BRD	ROBOR 3M +3.50%		6.019.635			6.019.635
Dobanda aferinta imprumutului			575.477			575.477
Limita de creditare in lei la Banca Transilvania	ROBOR 6M+2.25%		8.094.182			8.094.182
Dobanda aferinta imprumutului			674.245			674.245
Leasing BTRL			1.772.883	10.140.582		11.913.465
Imprumuturi de la actionari	8.80%		4.880.000			4.880.000
Dobanda aferinta imprumutului			429.440			429.440
Alte datorii financiare pe termen lung				4.656.223		4.656.223
Total Datorii		3.646.892	27.905.967	14.796.805		46.349.664

INSTRUMENTE FINANCIARE (continuare)

d) Gestionarea riscurilor de lichiditate și de rată a dobânzii (continuare)

2022	Rata dobanda	Mai puțin de 1 luna	Mai puțin de 1 an	1 - 5 ani	Peste 5 ani	Total
Datorii comerciale si alte datorii		2.728.554	4.014.967	-	-	6.743.521
Imprumut pe termen scurt si lung (din care) :		-	29.596.446	1.857.927	-	31.454.373
<i>Credite bancare pe termen scurt in lei BRD</i>	ROBOR 3M +3.50%		14.168.382			14.168.382
<i>Dobanda aferenta imprumutului</i>			1.096.727			1.096.727
<i>Limita de creditare in lei la Banca Transilvania</i>	ROBOR 6M+2.25%		7.123.555			7.123.555
<i>Dobanda aferenta imprumutului</i>			870.239			870.239
<i>Leasing BTRL</i>			945.201	1.857.927		2.803.128
<i>Imprumuturi de la actionari</i>	8.80%		4.880.000			4.880.000
<i>Dobanda aferenta imprumutului</i>			380.640			380.640
<i>Alte datorii financiare pe termen lung</i>				4.627.544		4.627.544
Total Datorii		2.728.554	33.479.711	6.485.471	-	43.693.736

26. INSTRUMENTE FINANCIARE (continuare)

e) Variațiile datoriilor din activitățile de finanțare

	1-ian-2023	Încasări/ Contracte noi	Plăți	Alte variatii	Dobanda in an	Dobanda platita	Dividende acordate	Fluctuatii valutare	31-dec- 2023
Împrumuturi	26.171.936	-	7.152.794		1.677.337	1.677.337	-	(25.325)	18.993.817
Contract de leasing	2.803.128	6.117.746	2.095.854	5.088.445*	537.729	537.729	-	-	11.913.465
Alte datorii financiare	4.627.544	5.117.124	-	(5.088.445)	-	-	-	-	4.656.223
Dividende	828.073	-	7.927.149	-	-	-	8.500.000	-	1.400.924
Total datorii	34.430.681	11.234.869	17.175.797	-	2.215.066	2.215.066	8.500.000	(25.325)	36.964.429

*alte variatii reprezinta avansuri platite pentru un contract de sale and lease back care a fost finalizat in cursul anului 2023 si transferat ca si datorie de leasing financiar

	1-ian-2022	Încasări/ Contracte noi	Plăți	Alte variatii	Dobanda in an	Dobanda platita	Dividende acordate	Fluctuatii valutare	31-dec- 2022
Împrumuturi	26.789.393	-	704.508	-	2.347.606	2.347.606	-	(87.050)	26.171.936
Contract de leasing	3.161.235	646.600	1.004.707	-	131.702	131.702	-	-	2.803.128
Alte datorii financiare	-	4.627.544	-	-	-	-	-	-	4.627.544
Dividende	1.076.277	-	9.293.651	1.058.809*	-	-	10.104.256	-	828.073
Total datorii	31.026.905	5.274.144	11.002.866	1.058.809	2.479.308	2.479.308	10.104.256	(87.050)	34.430.681

*suma de 1.058.809 RON reprezinta valoarea dividendelor distribuite in perioadele anterioare, neridicate, care au fost prescrise in 2022 si reluate la venituri.

f) Valoarea justă a instrumentelor financiare

1. Active și datorii financiare evaluate la valoarea justă

La 31 decembrie 2023 și 31 decembrie 2022 Societatea nu deține instrumente financiare evaluate la valoarea justă.

2. Active nefinanciare evaluate la valoarea justă

Tabelul de mai jos analizează activele și datoriile societății contabilizate la valoarea justă, prin metoda de evaluare. La 31 decembrie 2023 și 31 decembrie 2022 nu au existat transferuri între nivelurile de valoare justă.

Diferitele niveluri sunt definite după cum urmează:

26. INSTRUMENTE FINANCIARE (continuare)

- Prețuri cotate (neajustate) pe piețe active pentru active sau datorii identice (Nivelul 1);
- Alte date de intrare decât prețurile cotate incluse în nivelul 1, care sunt observabile pentru activ sau datorie, fie direct (ca preț), fie indirect (derivate din prețuri) (Nivelul 2);
- Date de intrare pentru activ sau datorie care nu se bazează pe date de piață observabile (date de intrare neobservabile) (Nivelul 3).

31-Dec-2023

Active	Nivelul 1	Nivelul 2	Nivelul 3 (Nota 11)
Terenuri	-	-	27.130.722
Clădiri	-	-	13.698.774
Instalatii tehnice si echipamente, mijloace de transport, mobilier, aparatura, birotica, echipamente protectie	-	-	45.589.349

31-Dec-2022

Active	Nivelul 1	Nivelul 2	Nivelul 3 (Nota 11)
Terenuri	-	-	16.642.911
Clădiri	-	-	12.566.051
Instalatii tehnice si echipamente, mijloace de transport, mobilier, aparatura, birotica, echipamente protectie	-	-	24.315.468

3. Active și datorii neevaluate la valoarea justă, dar pentru care este prezentată valoarea justă

Instrumentele financiare din bilanț includ creanțe comerciale, active contractuale și alte creanțe, numerar și echivalente de numerar, active financiare, împrumuturi și alte datorii financiare, datorii comerciale și alte datorii. Acestea sunt contabilizate la cost amortizat; valorile lor contabile reprezintă o aproximare rezonabilă a valorii juste.

27. REZULTATUL PE ACTIUNE

(a) *De bază*

Rezultatul de bază pe acțiune este calculat prin împărțirea profitului aferent acționarilor societății la numărul mediu ponderat al acțiunilor ordinare aflate în emisiune în timpul anului, cu excepția acțiunilor ordinare achiziționate de Societate și păstrate ca acțiuni de trezorerie.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Rezultat aferent acționarilor societății	11.146.661	12.189.143
Numărul mediu ponderat al acțiunilor ordinare în emisiune, excluzand actiunile de trezorerie	369.442.475	369.442.475*
Rezultat de bază pe acțiune	0.0302	0,0330*

**Pentru calculul rezultatul de baza pe actiune pentru exercitiul financiar incheiat la 31 decembrie 2022 Societatea a corectat numarul mediu ponderat al acțiunilor ordinare in emisiune, ceea ce a condus la o modificare a Rezultatului pe acțiune fata de valoarea prezentata in situatiile financiare ale exercitiului financiar precedent (0.0335 RON/actiune).

(b) *Diluat*

Rezultatul diluat pe acțiune este calculat prin ajustarea numărului mediu ponderat al acțiunilor existente pentru a lua în considerare conversia tuturor acțiunilor potențial diluate. Societatea nu are datorii convertibile sau opțiuni de emisie de acțiuni care pot fi transformate în acțiuni comune care ar putea duce la ajustarea numărului mediu ponderat al acțiunilor.

27. REZULTATUL PE ACTIUNE (CONTINUARE)

In cursul anului 2023, in baza deciziei AGOA din 28 aprilie 2023 a fost decisa repartizarea de dividende in suma de 8.500.000 RON din profitul aferent exercitiului financiar incheiat la 31 decembrie 2022 in suma de 12.189.144 RON, diferenta in suma de 3.689.144 RON reprezentand profitul nerepartizat pe alte destinatii reprezentand sursa proprie de finantare a investitiilor.

La 31 decembrie 2023, Societatea are dividende de plata in suma de 744.239 RON aferent an 2021 si 656.685 RON aferent an 2022.

28. PĂRȚI AFILIATE

Societatea are împrumuturi primite de la parti afiliate conform tabelului de mai jos:

	31 decembrie 2023	31 decembrie 2022
Total	4.880.000	4.880.000
Radu Viehmann	4.580.000	4.580.000
Maria Ciorapciu	300.000	300.000

Termenii si conditiile aferente împrumuturilor mai sus prezentate sunt descrise la Nota 21. Nu au fost furnizate garanții pentru împrumuturile cu entitățile afiliate.

Membrii cheie din conducere

Vă rugăm să consultați mai jos prezentarea beneficiilor acordate membrilor conducerii. În anii încheiați la 31 decembrie 2023 și 31 decembrie 2022 nu au existat tranzacții încheiate între societate și membrii cheie din conducere.

În cursul anului 2023, Societatea a plătit beneficii catre membrii cheie din conducere constand in membrii Consiliului de administrație („C.A.”) a Turbomecanica SA si directorului general, dupa cum urmeaza:

	31 decembrie 2023	31 decembrie 2022
Consiliu de Administratie si Directorul General	2.736.164	2.950.461

La 31 decembrie 2023 si 31 decembrie 2022, Societatea nu are acordate avansuri pentru decontare administratorilor / membrilor consiliului de administrație

La sfârșitul exercițiilor financiare 2023 și 2022, nu existau garanții sau obligații viitoare asumate de Societate în numele administratorilor.

29. ANGAJAMENTE ȘI CONTINGENȚE

Angajamente

Societatea are angajamente in valoare de 11.913.465 RON legate de achizitia de active corporale sau necorporale la 31 decembrie 2023 (31 decembrie 2022: 14.764.382 RON).

Societatea a emis scrisori bancare de garantie in favoarea partenerilor de afaceri la 31 decembrie 2023 in valoare de 1.931.866 RON (31 decembrie 2022: 1.430.322 RON) (Nota 21).

Angajamentele aferente datoriilor de leasing sunt prezentate in Nota 21.

Contingente

Impozitare

Sistemul de impozitare din România este într-o fază de consolidare și armonizare cu legislația europeană. In acest sens încă există interpretări diferite ale legislației fiscale.

În anumite situații, autoritățile fiscale pot trata în mod diferit anumite aspecte, procedând la calcularea unor impozite și taxe suplimentare și a dobânzilor și penalităților de întârziere aferente.

In anul 2023, nivelul dobanzilor a fost de 0,02% pe zi de intarziere la plata; nivelul penalitatilor este la valoarea de 0,01% pe zi de intarziere la plata.

În România, exercițiul fiscal rămâne deschis pentru verificare fiscală timp de 5 ani. In ultimii 5 ani nu au existat inspectii fiscale pe impozitul pe profit. Conducerea Societății consideră că obligațiile fiscale incluse în aceste situații financiare sunt adecvate.

În conformitate cu prevederile emise de catre Ministrul Finantelor Publice, care reglementează regimul fiscal al elementelor de capital propriu ce nu au fost subiect al calculatiei impozitului pe profit la data înregistrării lor în contabilitate, datorită naturii lor, în cazul în care Societatea va schimba în viitor destinația rezervelor din reevaluare (prin acoperire de pierderi sau distribuire către actionari), aceasta va conduce la datorii suplimentare cu impozitul pe profit.

Mediul înconjurător

Reglementările privind mediul înconjurător sunt în continuă dezvoltare în România, iar Societatea nu a înregistrat niciun fel de obligații la 31 decembrie 2023 sau la 31 decembrie 2022 pentru niciun fel de costuri anticipate, inclusiv onorarii juridice și de consultanță, studii ale locului, designul și implementarea unor planuri de remediere, referitoare la mediul înconjurător. Conducerea Societății consideră că nu sunt necesare provizioane cu privire la obligatiile de mediu.

Atenuarea schimbarilor climatice prin imbunatatirea performantei de mediu si prevenirea poluarii

Societatea este în permanență preocupată de protejarea mediului, fiind concentrata pe optimizarea performanței proceselor de alocare și consum de resurse și este angajata în identificarea de soluții pentru reducerea impactului asupra mediului, prin înlocuirea unor substanțe periculoase, creșterea calității aerului și nu în ultimul rând reciclare.

Prin Programul de monitorizare și măsurare al sistemului de management mediu, toate instalațiile de de poluare existente pe amplasament sunt monitorizate săptămânal și verificate periodic prin Program de mentenanță preventiv predictivă echipamente tehnologice, privind funcționalitatea acestora în condiții normale.

Societatea este în proces de modernizare a secțiilor de producție, înlocuind mașini unelte vechii și neproductive cu centre uzinale de ultima generație, cu scopul reducerii cantității de deșeuri periculoase. Astfel, in 2022 s-a montat sistemul de filtre de captarea a emisiilor de metale grele și a pulberilor pe liniile de Cuprare, Cadmiere și Cromare, ceea ce a condus la o reducere a concentrației de metale grele și pulberi. In plus, Societatea a hotărât achiziționarea și montarea unui sistem de filtrele cu eficiență de captare a emisiilor de metale grele (Fosfatere, Mordansare, Decapare Viper) și a pulberilor eliminate în procesele speciale.

Societatea, prin prisma activității desfășurate utilizează solvenți organici cu compuși organici volatili, care intră sub incidența prevederilor legale. Compușii organici volatili, COV-urile, sunt o categorie importantă de poluanți atmosferici, frecvent întâlniți în atmosferă ca rezultat al activităților umane. Principala activitate a companiei care generează emisii cu compuși organici volatili este procesul de degresare piese, solventul organic folosit fiind tetracloroetilena. La începutul anului 2023 s-a efectuat curățarea coșului de evacuare aferent atelierului de vopsitorie, eliminand astfel surplusul de pulbere cu conținut de COV reținut pe tubulatură în timpul procesului de vopsire piese, aceasta conducand la scăderea concentrației de emisii cu COV.

La 31 decembrie 2023, pe baza informatiilor disponibile, Societatea a analizat impactul potential al schimbarii climatice asupra situatiei financiare si rezultatelor operatiunilor Societatii si a concluzionat ca nu exista un impact asupra pozitiei financiare de la 31 decembrie 2023 .

29. ANGAJAMENTE ȘI CONTINGENȚE (continuare)

Alte informatii

Razboiul din Ucraina si sanctiunile aferente impotriva Federatiei Ruse au un impact continuu asupra economiilor europene si la nivel global. Entitatea nu are nicio expunere directa semnificativa in Ucraina, Rusia sau Belarus. Cu toate acestea, impactul asupra situatiei economice generale poate necesita revizuirea periodica a anumitor ipoteze si estimari (costul energiei, costul materiilor prime si impactul general al presiunii inflatiei). La 31 decembrie 2023, pe baza informatiilor disponibile, Societatea a analizat impactul potential al schimbarii conditiilor micro si macroeconomice asupra situatiei financiare si rezultatelor operatiunilor Societatii si a concluzionat ca nu exista un impact asupra pozitiei financiare de la 31 decembrie 2023.

30. ONORARII DE AUDIT

Incepand cu 2021, auditorul Societatii este Ernst&Young Assurance Services SRL. Onorariile pentru servicii de audit ale situatiilor financiare la 31 decembrie 2023 intocmite in conformitate cu Ordinul Ministerului Finantelor Publice 2844/2016, pentru aprobarea reglementarilor contabile conforme cu Standardele Internationale de Raportare Financiara, cu modificarile si clarificarile ulterioare au fost in suma de 42.800 EURO, fara TVA.

31. EVENIMENTE ULTERIOARE DATEI BILANȚULUI

În februarie 2024, cele două contracte de imprumut cu asociatii, au fost prelungite și s-au încheiat documente suplimentare după cum urmează: AA 16 /07.02.2024 la contractul 178/2009 si respectiv AA 12 / 07.02.2024 la contractul 867/2012.

Nu au avut loc alte evenimente ulterioare datei bilanțului care ar putea avea un impact asupra situatiilor financiare la 31 decembrie 2023.

Situațiile financiare au fost aprobate de către Consiliul de Administratie și au fost autorizate pentru a fi emise la 27 martie 2024.

CLAUDIA ANGHEL,
Director Economic-Comercial

RADU VIEHMANN,
Director General

DECLARAȚIA CONDUCERII

Ing. Radu Viehmann Presedintele Consiliului de Administratie si Director General imi asum raspunderea pentru intocmirea raportarilor contabile la 31.12.2023.

Declarăm ca toate politicile contabile utilizate de TURBOMECHANICA S.A. pentru intocmirea raportarilor contabile la 31.12.2023 sunt in conformitate cu Legea contabilitatii nr. 82/1991 republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, cu O.M.F.P. nr. 2844/2016 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară si Ordinul nr. 85/2022 privind principalele aspecte legate de întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale și a raportărilor contabile anuale ale operatorilor economici la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice și pentru reglementarea unor aspecte contabile.

Confirmăm ca in cursul anului 2023 nu au fost cazuri de incalcarii sau posibile cazuri de neconformitate cu legi sau reglementari care ar putea influenta semnificativ raportarile contabile.

Declarăm ca raportarile contabile la 31 decembrie 2023 ale **TURBOMECHANICA S.A.** ofera o imagine fidela a pozitiei financiare, performantei financiare si a celorlate informatii referitoare la activitatea desfasurata in perioada 01.01.2023 – 31.12.2023.

Declarăm ca **TURBOMECHANICA SA** isi desfasoara activitatea in conditii de continuitate, nu intentioneaza si nici nu are nevoie sa lichideze sau sa reduca in mod semnificativ volumul activitatii sale ca urmare a:

- pierderii unor clienti importanti,
- aplicarii unui plan de restructurare,
- platilor restante,
- problemelor de lichiditate, litigiilor in calitate de parat si reclamant cu actionarii, debitorii, creditorii semnificativi, organele statului, de revendicare,
- riscului de sector, de piata,
- altor factori.

Declarăm ca membrii conducerii nu au cunostinta de incertitudini semnificative legate de evenimente sau conditii care pot cauza indoiele semnificative asupra capacitatii intreprinderii de a-si continua activitatea.

Data : 27.03.2024

DIRECTOR GENERAL,
VIEHMANN RADU, Ing.

DIRECTOR ECONOMIC-COMERCIAL,
ANGHEL CLAUDIA, Ec.